Jaargang 108. Vrijdag, 9 November 1849. No. 90.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

VERKOOP VAN AFBRAAK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat ten overstaan van den Heer Mr. E. VAN EERDE, Notaris te *Groningen*, op VRIJDAG, den 9den November 1849, des voormiddags precies te 11 uur, en vervolgens iederen VRIJDAG op dat uur, publiek zal worden verkocht, *tegen kontante betaling:* de AFBRAAK, herkomstig van de BEIDE GEBOUWEN, staande ten Oosten en Westen van het nieuwe Akademiegebouw te *Groningen*, in de Broerstraat, en bestaande uit BALKEN, POSTEN, PLANKEN, RAMEN, PANNEN, STEENEN, ZERKEN en veelsoortig ander HOUT- en STEENWERK.

GRONINGEN, 5 November 1849.

Burgemeester en Wethouderen: VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: HORA SICCAMA.

BURGERLIJKE STAND.

Ter kennis van de belanghebbenden wordt gebragt, dat het BUREAU van den BURGERLIJKEN STAND te *Groningen* geopend is:

1) tot het doen van AANGIFTEN van GEBOORTEN en OVERLIJDEN en het aanvragen van STUKKEN, ALLE WERKDAGEN van des morgens half tien tot des namiddags één uur;

2) tot het doen van AANGIFTEN van HUWELIJKEN en het vragen van INLICHTINGEN deswege, alléén des DINGSDAGS en VRIJDAGS voormiddags van half tien tot twaalf uur en des VRIJDAGS namiddags van drie tot vijf uur.

GRONINGEN, 24 October 1849.

De Wethouder, Ambtenaar van den Burgerlijken Stand:
H. W. VAN GIFFEN.

Het Bedanken van Prof. DONDERS voor de op hem uitgebragte benoeming aan onze Hoogeschool.

De *Nederlander* van den 6den dezer bevatte een artikel over het bedanken van den hoogleeraar DONDERS voor zijne benoeming te Groningen, waarin o. a. het volgende wordt gezegd:

„De hoogeschool te Utrecht had dezer dagen een verlies kunnen lijden, waarvan zij zich niet zou hebben kunnen herstellen; gelukkig is het bezwaar opgeheven. Niets was er meer te wachten, dan dat, bij de vacature in de geneeskundige faculteit te Groningen, het oog op den uitstekenden Utrechtschen professor DONDERS zou geslagen worden, die nog als buitengewoon hoogleeraar te Utrecht werkzaam is. Maar degene, die den voorspoed in het onderwijs kent, welken de heer DONDERS te Utrecht verspreidt; die de middelen kent, welke hem van vele kanten toevloeijen, om daar nut en heil te bevorderen; die de achting kent, welke hij aldaar geniet, weet wel, dat hij niet los kon wezen van eene inrigting, welke nog zoo veel van hem hoopt en verwacht. De curatoren van Groningen, niet tevreden met het berigt eener te wachten afwijzing van de zijde van prof. DONDERS, niettegenstaande zijn uitgedrukt verlangen, om hem aan den Koning toch niet voor te dragen, — hebben echter die voordragt opgezonden, en terwijl de heer DONDERS zich gehaast heeft, om aan den minister te verzoeken, aan die voordragt geen gevolg te geven, was zij onderwijl toch reeds geschied.

„Wij weten van nabij, dat de uitstekende man geen oogenblik geaarzeld heeft, maar alles heeft aangewend, om niet benoemd, zelfs om niet genoemd te worden. — Wordt dan nu de mogelijkheid, waarin Utrecht verkeerde, om hem te verliezen, openbaar, dan moge ook de dankbaarheid, van hem te behouden, openbaar blijken. — Utrecht weet hem op prijs te stellen," — enz.

Hetgeen wij vreesden, en in ons vorig artikel reeds te kennen gaven, heeft alzoo inderdaad plaats gehad. Want wat de *Nederlander* berigtte, is waar: de Hoogleeraar DONDERS heeft n.l. bedankt voor de op hem uitgebragte benoeming aan deze Hoogeschool.

Zoo als allen hier zich verheugden over zijne benoeming, zoo gevoelen allen thans leed, dat de talentvolle man aan de op hem gevallen keuze geen gevolg heeft gegeven, — ofschoon men in geenen deele kan zeggen, dat zulks onverwacht is geweest.

De vacature alhier blijft dus voorshands bestaan. Zal zij spoedig definitief vervuld worden? Zal de tijdelijke voorziening in het stakende onderwijs, het eenigermate onverschillig doen zijn, of die vervulling al dan niet spoedig plaats hebbe? Wij, en allen met ons, die het hoogste belang stellen in den parel aan onze Stedekroon, hopen van ganscher harte, en vertrouwen het van de wijsheid der heeren Curatoren, dat zij, zoo als altijd, ook nu al het mogelijke zullen blijven doen, wat strekken kan tot het verzekeren en het vermeerderen van den bloei van Groningen's Hoogeschool.

Moge de afloop der onderhavige aangelegenheid dan ook vooral tot resultaat hebben: vermeerdering van dien bloei en uitbreiding van 't onderwijs, zoo als gewis 't geval zoude zijn geweest, indien de heer DONDERS de betrekking hier hadde aanvaard en hadde vervuld zoo als hij 't te Utrecht doet, waar — zoo als uit de ons gewordene berigten blijkt — onder zijne leiding onder anderen een Physiologisch Laboratorium bloeit, waarin de jonge lieden worden opgeleid tot het *zelfstandig* en *praktisch* leeren beoefenen en kennen der Anatomische en Physiologische wetenschappen. Dit nu heeft reeds lang aan de voornaamste Akademiën van Europa plaats gehad; maar het was steeds eene der gevoeligste leemten aan de Nederlandsche Hoogescholen, dat die Laboratoria dáár niet aanwezig waren en er alzoo geene mogelijkheid bestond voor de jonge lieden, om zelfstandig en praktisch te ervaren, wat op geene andere wijze behoorlijk kan worden geleerd.

(Met het opnemen van bovenstaande opmerkingen in dit ons artikel, gelooven wij den korten inhoud van een bij ons ontvangen opstel, tevens voldoende te hebben doen kennen.)

TURKIJE; — HONGARIJE.

In een der Parijssche bladen, hetwelk gewoonlijk goed onderrigt is, *la Patrie*, leest men het volgende,—hetwelk, indien het juist is, allezins van belang is te achten: „In eene krachtige nota, welke de Keizer van Rusland zou hebben doen zenden naar Engeland, op het vernemen der bevelen aan de Britsche vloot gegeven, om de Dardanellen te naderen, protesteert de Keizer tegen deze vijandige houding in vollen vrede, en tegen het regt, hetwelk Engeland zich aanmatigt om zich te mengen in eene zaak, die alleen Rusland en de Porte aangaat. Wat aangaat de moeijelijkheden, welke deze zaak kan doen oprijzen, de uitlegging van het verdrag, hetwelk tusschen deze beide Mogendheden bestaat, behoort aan haar beide alleen, en Engeland moet daaraan geheel vreemd blijven. — Dit is zakelijk de inhoud der nota.

ITALIE.

Een geacht Toskaansch blad deelt het volgende berigt mede: „Sedert eenigen tijd had men het gerucht verspreid, dat een groot aantal voorwerpen, die tijdens de republikeinsche anarchie waren weggeroofd, in het Ghetto of Jodenkwartier verborgen waren. Deze geruchten strekten om de absolutisten ten voorwendsel om te vorderen, dat de Joden weder in het gedeelte der stad, hetwelk hun zoolang als verblijfplaats was aangewezen, opgesloten en aan de vroegere verordeningen onderworpen zouden worden. Een jaar geleden zetteden diezelfde lieden het volk tegen de Joden op; doch toen was *Pius IX* in Rome en had den heer *Rossi* tot minister, die de belhamels in hechtenis deed nemen en een onderzoek gelastte, hetwelk, ware de dood van dien minister niet tusschen beide gekomen, de geheime aanstokers van zulke, der middeleeuwen waardige tooneelen gewis zou hebben doen kennen. Heden morgen (den 25sten Oct.) werd het geheele Ghetto vóór het aanbreken van den dag omsingeld; geen Israëliet mogt er uit- of ingaan en alle huizen werden naauwkeurig doorzocht. Alle voorwerpen van zilver, die niet met het merk der familie geteekend waren, werden weggenomen, gelijk mede al het linnen en bepaaldelijk goud- en zilverstukken als voor kerkelijke sieraden geschikt. — Zoo wordt eene geheele wijk van Rome, bewoond door eerlijke kooplieden, als een roovers-nest behandeld."

— Men schrijft uit Rome van den 25sten, dat de stemming der mindere klassen, ten aanzien van den Paus, nog in geenen deele is verbeterd, en dat de maatregelen van de kardinalen-commissie allezins strekken om de spanning gaande te houden. — Men meent algemeen, dat, indien de Fransche troepen Rome verlieten, de rust daar geen oogenblik zou standhouden.

— De Regerings-commissie te Rome heeft eene commissie benoemd om de universiteit te zuiveren van hoogleeraren en andere ambtenaren, die verdacht zijn van overhelling tot de beginselen der jongste omwenteling; opdat deze commissie den tijd hebbe om zich van haren last te kwijten, is de universiteit voorloopig gesloten.

— De jongste Italiaansche bladen bevatten eenige belangrijke tijdingen, welke echter ver van officiëel zijn. Zoo verzekert de *Nazionale* van Florence, dat de regeringscommissie der kardinalen besloten zoude hebben, aan den Franschen generaal *Levaillant* het bevelhebberschap te ontnemen over de Pausselijke troepen, die zich te Rome en in den omtrek bevinden, en hem te doen vervangen door den Romeinschen generaal, die te Gaëta benoemd is.

— Al de berigten uit het hertogdom Parma, welke de behoudende Italiaansche bladen mededeelen, hangen een treurig tafereel op van den toestand van dat hertogdom, alwaar de huiszoekingen, de arrestatiën en de bastonades aan de orde van den dag zijn. — De hertog heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij bepaald wordt, „*dat, wegens de groote kosten, welke het ontzaggelijk aantal gevangenen zoude veroorzaken*, indien men hen gevangen wilde houden, zij, die zware misdaden bedreven hebben, *ter dood zullen gebragt*, en de overige met stokslagen zullen gestraft worden."

SLEESWIJK-HOLSTEIN.

De wapenstilstand tusschen Pruissen en Denemarken gesloten loopt af in Januarij e.k., en Denemarken doet geene moeite om tot een vredesverdrag te geraken; integendeel het schijnt de opening der onderhandelingen opzettelijk te vertragen. Ook is het moeijelijk te onderhandelen, waar de eischen zoo steil tegenover elkander staan. Denemarken wil geen duimbreed gronds van Sleeswijk afstaan, en de bevolking van Sleeswijk wil tot elken prijs vereenigd blijven met de „Duitsche broeders" in Holstein. Van beide kanten maakt men dan ook toerustingen tot een' nieuwen oorlog; mogt deze uitbreken, dan zouden zeker de Duitsche Vorsten niet weer, zoo als vroeger, door de volksstemming gedrongen, in Denemarken den opstand tegen het wettig gezag gaan ondersteunen, dien zij in Duitschland bestrijden. Het leger der Hertogdommen, dat vol geestdrift is voor 's lands zaak, is gebragt op 30,000 man; Denemarken kan ongeveer evenveel troepen in 't veld brengen.

Volgens berigt uit Flensburg, blijft men daar, hoewel van Deensche zijde, verzekeren, dat nog binnen acht dagen het sluiten van den vrede tusschen Denemarken en Duitschland zal afgekondigd worden.

DUITSCHLAND.

Gelijk de Koning van Wurtemberg, zoo heeft ook de hertog van Saksen-Meiningen het Maart-ministerie weggezonden. Van al de ministeriën, die in Duitschland in Maart 1848 op het kussen raakten, is er thans maar een meer overig, namelijk in Keur Hessen het ministerie *Eberhard*, hetwelk door het weifelend karakter van den Keurvorst en door den invloed van Pruissen wordt staande gehouden, daar het de Pruissische plannen van een' Engeren Bondsstaat geheel toegedaan is.

Bijna alles wat het jaar 1848 in Duitschland zag tot stand komen, is weer vervallen of staat op het punt van te vallen, en juist de mannen, die voor 18 maanden voor den onstuimigen drang der volksbeweging moesten wijken, komen allengs weer, zelve of in hunne aanhangers, aan het bewind. Dit doet velen voorspellen, dat de volksbeweging spoedig op nieuw zal uitbreken; anderen meenen, dat de les zoo duur geweest is, dat het volk zich wel wachten zal voor eene herhaling.

Sommige dagbladen verwijten den aartshertog-rijksbestuurder, dat hij zijne aftreding bij de centrale magt afhankelijk heeft gemaakt van de toestemming van AL de Duitsche regeringen, wel wetende, dat sommige derzelve deze toestemming *niet* zullen geven, waardoor hij zich alzoo in staat zou zien aan het roer te blijven, en eenen rijksdag te zamen te roepen, waarbij, behalve de Zuid-Duitsche Staten, Saksen en Hannover zich mede gereedelijk zullen doen vertegenwoordigen.

Het Duitsche Rijksbewind heeft een krachtig besluit genomen, om voor Duitschland het Deensche fregat *Gefion*, het eenige wat het bij den oorlog in Denemarken won, te behouden. Het Rijksbewind heeft den 29sten Oct. aan alle gevolmagtigden eene circulaire gerigt, inhoudende dat hetzelve de noodige bevelen uitgevaardigd heeft, om de *Gefion* eerder in de lucht te doen springen of te verbranden, dan in de handen der Denen te laten komen. Dit wordt van wege het Rijksbewind in een dagblad van Frankfort medegedeeld met bijvoeging van een verslag der daadzaken, die het Rijksbewind deden vreezen, dat Pruissen er de hand toe zou kunnen leenen, dat het veroverde schip aan Sleeswijk, dat is zoo goed als aan Denemarken, werd overgeleverd.

WEENEN, 2 November.

Het Oostenrijksche staats- of regeringsblad ziet thans in *tien* verschillende levende talen, welke in de onderscheidene Staten van het Rijk gesproken worden, het licht. Hetzelve is in elke taal afzonderlijk, maar ook in de tien talen, naast elkander gedrukt, verkrijgbaar.

— Te Arad is den 25sten Oct. de Hongaarsche overste *v. Koczinczy*, volgens een vonnis van den krijgsraad, doodgeschoten, en te Güns zijn 12 Magyaren, die in het vorige jaar deel genomen hadden aan het ombrengen van gevangene Kroaten, opgeknoopt.

BERLIJN, 3 November.

De Regering heeft aan de Tweede Kamer een wetsontwerp ingediend *tot verlaging van het brievenport*, waarover met onderscheidene Duitsche Staten nog in den loop van dit jaar de noodige overeenkomsten gesloten werden. Volgens hetzelve zal het port van een' gewonen brief tot 10 mijlen 1 Sgr., van 10 tot 15 mijlen 2 Sgr., en verder 3 Sgr. bedragen. Bij pakketten betaalt een lood het enkele port, en elk lood meer 1 Sgr.

GROOTBRITTANIE.

LONDEN, 3 November.

In den loop dezer maand zullen er voor de verschillende spoorwegen in Groot-Brittanje 674,826 p. st. gestort worden. Voor dezelfde maand in 1848 bedroeg het stortingsmontant 1,691,629 p. st. In de elf maanden van dit jaar zullen al den de stortingen tot gemeld doel te zamen 19,015,790 p. st. tegen 31,764,239 p. st. in hetzelfde tijdsbestek van 1848 bedragen.

— Een ongehuwd heer, die onlangs te Madras is overleden, heeft eene som van £ 1000 (ƒ 12,000) bestemd om den intrest daarvan, in vijf gelijke deelen gesplitst, jaarlijks op de volgende wijze te laten verdeelen door den predikant van het kerspel St. Cyrus in Kincardineshire. Een der gedeelten moet uitgereikt worden aan de *langste* vrouw, welke in den loop van het jaar in dat kerspel gehuwd is; — en een gelijk deel aan de *kortste*; — het derde gedeelte is bestemd voor de *oudste* vrouw welke aldaar gedurende het jaar in het huwelijk is getreden; — en het vierde gedeelte voor de *jongste*. — Voor het laatste gedeelte moeten snuisterijen onder de armen van het kerspel uitgedeeld worden.

Van den 5den. Twee van de schepen der expeditie van sir *James Ross*, gezonden tot opsporing van sir *John Franklin*, de *Onderneming* en de *Naspoorder*, zijn te Scarborough aangekomen, en bijna een jaar vastgezeten te hebben in het ijs aan den ingang van Prins-Regents-straat, op 74 graden noorder-breedte en 99 graden wester-lengte. Zij hebben op hunne lange en moeijelijke reis niets van de expeditie van sir *John Franklin* vernomen. Van den anderen kant wordt door de walvischvaarder de *Chieftain*, uit dezelfde wateren te Kircaldy teruggekomen, het berigt bevestigd van kapitein *Parker*, van 't schip *Truelove*, over de verklaring der Eskimo's, die in Maart j.l. de schepen van *Franklin* hadden aangetroffen; — maar het is te vreezen, dat deze verklaring der Eskimo's niet waar is, maar alleen gedaan ten einde eene belooning te verkrijgen.

— De stoomboot *Sultan* is heden morgen van Konstantinopel aangekomen, maar brengt noch *Kossuth*, noch iemand zijner lotgenooten, zoo als men gehoopt had.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 November.

Heden had de plegtigheid plaats van de nieuwe installatie der regterlijke magt van Frankrijk.

De minister van justitie de zitting geopend hebbende, nam de heer *Portalis*, eerste voorzitter van het hof van cassatie, het woord; hij toonde het belangrijke voor de maatschappij aan van 't beginsel der onafzetbaarheid van de regterlijke magt; vervolgens de heer *Dupin*, procureur-generaal, die de regterlijke magt schetste als alleen ongedeerd alle omwentelingen doorstaande om de maatschappij te beschermen. Daarna las de minister van justitie het eedsformulier voor, hetwelk door al de hooge regterlijke ambtenaren met een *ja, ik zweer het!* beaamd werd. Eindelijk hield de President der republiek eene korte toespraak. „De maatschappij — zeide hij o. a. — verandert niet naar de grillen der menschelijke eerzucht; de vormen veranderen, het wezen blijft. In weerwil der staatsstormen sedert 1815, bestaat onze maatschappij nog alleen door de groote instellingen, daargesteld door het Consulaat en het Keizerrijk; de vorstenhuizen en de charters zijn voorbij gegaan; maar wat overbleef en wat ons behoudt, is de godsdienst, de inrigting der justitie, des legers, der administratie.

„Gij, mijne heeren! die terugkeert naar uwe departementen, brengt er de zekerheid, dat wij het tijdperk der omwentelingen uitgetreden zijn, dat wij zijn in het tijdperk der verbeteringen die de omkeeringen voorkomen.

„Het is tijd, dat de weldenkenden zich gerustellen, en dat diegenen bukken voor den wil der natie, welke in deszelfs plaats hunne meeningen en hartstogten trachten te stellen.

„Door de geregtigheid, in den edelsten en ruimsten zin van dat groote woord toe te passen, zult gij veel tot bevestiging der republiek gedaan hebben; want gij zult in de landen den eerbied voor de wet, den eersten pligt, de eerste deugd van een vrij volk, versterkt hebben."

De President der republiek werd, naar zijn hôtel terugkeerende, met luid en aanhoudend geroep van *leve de Republiek* begroet.

[De aartsbisschop, die, bij den aanvang der plegtigheid, den President der republiek aan den ingang der kapel had ontvangen, heeft eene aanspraak gehouden, waarin men de volgende zinsnede opmerkt:

„Moge de God, dien wij hebben aangeroepen, Zijne zegeningen over uwen persoon uitstorten, en u bezielen bij het herstellingswerk, hetwelk gij zoo gelukkig begonnen hebt! Gij zult den grooten naam van *Napoleon*, gij zult u zelven waardig zijn!"]

— Hoewel te Parijs alles rustig is, spreekt men er weer algemeen van plannen, om de staatsregeling onwettig te veranderen, van Dictatuur, Keizerschap of iets dergelijks, hoewel de meesten aan die geruchten of vermoedens geen geloof slaan.

Overigens begint men reeds vrede te krijgen met het nieuwe ministerie, welks middelmatigheid het groote voordeel bezit, dat deszelfs leden geene bijzondere vijanden hebben. Alleen koestert men eenige bezorgdheid omtrent den heer *Parieu*, een ijverig Catholijk, maar zeer toegedaan aan den generaal *Cavaignac*.

[„Het is thans duidelijk — zegt een berigtgever zeer juist, in een met oordeel opgesteld artikel — dat de President der republiek, verstoord wegens de wending welke de beraadslagingen over de Italiaansche aangelegenheden in de wetgevende vergadering genomen hebben, en de minachting waarmede toen over *zijne* zienswijze is heen gestapt, besloten heeft, eene poging te wagen, om zich van den overwegenden invloed van zijn ministerie te ontslaan. Vast besloten, om *zijne* persoonlijkheid meer te doen gelden, heeft hij zich een nieuw kabinet gekozen, waarvan geen enkel lid eenige bekendheid heeft. Het zijn mannen wel uit de gematigde partij, doch die nimmer blijken hebben gegeven van eenig bepaald stelsel te zijn toegedaan, of eenig overwegend talent te bezitten voor openbare beraadslagingen. Het is duidelijk, dat de President het regt wil doen gelden, dat de constitutie hem geeft, van onder *zijne eigene* verantwoordelijkheid te handelen. Tot dus verre was dit geheel op den achtergrond geschoven en gedekt door de verantwoordelijkheid zijner ministers. Daardoor was hij tevens beveiligd tegen alle botsingen met de wetgevende magt. Het gebruik had eene naboetsing van de koninklijke onschendbaarheid ingevoerd. Wat zal het nu zijn, indien er eene verwikkeling ontstaat tusschen den President en de wetgevende vergadering? Wie zal dan de schuld boeten? Tot dusverre waren het de ministers, die in zoodanig geval door hunne aftreding het hoofd bogen, en de verzoening der wetgevende magt met de uitvoerende door nieuwe ministers gemakkelijk maakten. Dit middel, dat bij eene wetgevende magt, uit twee kamers bestaande, dikwijls heilzaam heeft gewerkt, zal, nu men slechts ééne kamer heeft, ontbreken. Het gevaar voor botsingen met eene zich oppermagtig gevoelende kamer is oneindig grooter, en het is dus geen wonder dat de stap van den President door een groot deel der gematigde partij als eene bedenkelijke proef wordt aangezien, die ligtelijk tot een' staatsschok kan aanleiding geven."]

— De President der republiek heeft daags na de zamenstelling van het nieuwe kabinet, aan den heer *Odillon Barrot* door een zijner adjudanten het grootkruis van het legioen van eer doen aanbieden. De heer *Barrot* antwoordde, dat hij den President voor deze welwillendheid dankte, maar dat hij geene behoefte aan eenige vertroosting gevoelde. Hij is uit het kabinet getreden, zoo als hij er ingekomen is, zonder zelfs lid van het legioen van eer te zijn.

— Onder de officieren van gezondheid en de burgerlijke geneesheeren zullen bevorderingen toegekend, en belooningen uitgedeeld worden wegens den ijver en de zelfopoffering, die zij tijdens het heerschen der Cholera hebben aan den dag gelegd.

Van den 5den. In het departement der Mayenne is een zonderling voorval geschied, waarmede de regter zal gemoeid worden. Een burgerwacht was ten gevolge van dronkenschap gestorven, zoo meende men althans. Twaalf man en een sergeant geleidden het lijk grafwaarts. De kist werd in de kuil gelaten, onder het gebed des priesters en het geknal van twaalf geweerschoten; doch toen de sergeant het laatste schot deed, kwam er een akelig gesteen uit de kist, dat de omstanders schrik aanjoeg. Dadelijk werd de kist opgehaald en het deksel losgebroken; toen zag men den begravene in een bloedig lijklaken zich opbeuren. De linkerdij was hem doorboord door een kogel, dien de sergeant vergeten had uit het patroon te nemen, en hij eischt nu eene schadevergoeding van dengene, wiens verzuim hem redde van eene ontijdige begrafenis.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 5 November.

Heden morgen te 10 uur heeft de minister van justitie, de heer *Nedermeijer* ridder *van Rosenthal*, in handen van Z. M. den gevorderden eed afgelegd, waarna Z. Exc. zich naar het ministerie van justitie heeft begeven, tot overname der portefeuille.

— Naar men verneemt, zal Z. M. zich Woensdag naar het Loo begeven.

— Heden avond, te 7½ uur, heeft het nieuwe ministerie zijne eerste vergadering gehouden.

— Men verneemt, dat Z. M. den beroemden beeldhouwer *Geefs* tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw heeft benoemd.

— De heer *van Hoëvell*, die tot lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal benoemd is, is in deze residentie aangekomen, om daar voortaan verblijf te houden.

AMSTERDAM, 6 November.

Naar wij vernemen, zal er op Vrijdag aanstaande in het groote auditorium der doorluchtige school te dezer stede, onder voorzitterschap van den hooggeleerden heer mr. *C. A. den Tex*, eene *openlijke defensie van theses* plaats hebben, te dien einde door den heer *H. A. des Amorie van der Hoeven*, juris cand. en student aan ons Athenaeum, gesteld.

Van den 7den. Gisteren werd te 's Hage eene dame betrapt en aangehouden, op het uitgeven van Russische coupons, welke vermoed werden valsch te zijn. Ten gevolge van de nasporingen, alhier onmiddellijk ingesteld, op de mededeelingen en aanwijzingen van een tot dat einde overgekomen kommissaris van policie van 's Gravenhage, is gebleken, dat gemelde coupons, alsook coupons 2½ pCts. werkel. schuld', volgens eene nieuwe methode op steen zijn overgebragt en gedrukt op de steendrukkerij, waar vroeger reeds de welbekende adreskaarten in den vorm van bankbiljetten zijn vervaardigd. Van de valsche coupons waren slechts weinige afdrukken gemaakt, en men gelooft, dat deze allen zijn gesaisisseerd, terwijl de steen onmiddellijk na den druk is vernietigd, zoodat verdere misleiding niet te vreezen is. De chef dier drukkerij is voorloopig in hechtenis genomen.

— Met de stoomboot *Amicitia* zijn gisteren avond te Antwerpen aangekomen de 30 lama's, afkomstig van den verkoop te 's Hage, van de stoeterij van wijlen Z. M. *Willem II.* Zij zijn aangekocht door het bestuur van den *Jardin des Plantes* te Parijs, voor 20,000 frs.

MAASTRICHT, 3 November.

Naar men verneemt, zoude er onlangs bij de fabrijk van wapenen alhier order ontvangen zijn van wege het departement van oorlog, om de bajonetten, welke men korteling op de karabijnen van de kavallerie geplaatst heeft, wederom af te nemen en deze verandering van wapenen, als ondoelmatig bevonden zijnde, bij het leger *niet* in te voeren. Deze mislukte proef moet aan 's Rijks schatkist meer dan *f* 25,000 gekost hebben.

's HERTOGENBOSCH, 5 November.

Een aantal werklieden is nog onophoudelijk bezig om de in het water gevallen stukken der stoomboot *Jan van Arkel, no. 2*, uit hetzelve op te halen. De plaats waar de boot gelegen heeft zal omdijkt en droog gemaakt worden, ten einde datgene wat zich nog op den bodem bevindt, gemakkelijk te kunnen vinden. Het droogmaken dezer plaats zal worden aanbesteed en is de voorwaarde reeds ter goedkeuring aan de bevoegde autoriteit opgezonden.

Al deze werkzaamheden zullen meer kosten, dan het teruggevondene waarde heeft, en ware het niet om het water bevaarbaar te maken, men zoude welligt deze overblijfselen laten liggen. Men schat de schade aan het stoomjagt toegebragt op 60 à 70 duizend guldens, en eene nieuwe dergelijke stoomboot op circa 150,000 guldens.

Het *elfde* slagtoffer der ramp is heden nacht overleden; de heer *M. van Maaren*, aannemer alhier, wiens leven men nog gehoopt had te behouden, is na 8 dagen lijdens en zinsverbijstering bezweken.

HARDERWIJK, 6 November.

Onze lezers herinneren zich zeker het voor eenigen tijd medegedeelde berigt omtrent een bewijs van het jammerlijk bijgeloof, hetwelk nog onder vele inwoners dezer stad heerschende is, en waarvan eene oude vrouw, met name *Gerritje Geesing*, bijna het slagtoffer was geworden. Deze zaak is alstoen onmiddellijk ter kennis der justitie gebragt, die alle middelen heeft in het werk gesteld, om de schuldigen aan de zware mishandeling van genoemde vrouw op te sporen. Desniettegenstaande heeft men er slechts vier kunnen ontdekken, die als zoodanig stellig herkend zijn met name *Tijs Luitjes* en deszelfs huisvrouw *Geertruida Ham*, *Jan Weijenberg* en *Bessel Bakker*. De instructie tegen deze personen is thans afgeloopen, en, vermits de mishandeling eene ziekte en ongeschiktheid tot persoonlijken arbeid gedurende meer dan twintig dagen heeft ten gevolge gehad, is deze in de tegenwoordige eeuw buitengewone zaak, bij bevelschrift der arrondissements regtbank te Arnhem, van den 5den dezer, naar den procureur-generaal van het provinciaal geregtshof van Gelderland verwezen, voor hetwelk zij binnen kort zullen te regt staan. (*H.B.*)

LEIDEN, 6 November.

Den 2den is voor den Hoogen Raad gepleit in de bekende zaak der stedelijke regenten van het Huiszittenhuis te Leiden tegen den minister van financiën, en tegen de Herv. diakenen te Leiden, als intervenienten. Den 30sten e.k. zal het O. M. concluderen. Aan diakenen is door het hof van Zuid-Holland, bij ordonnantie van den 5den dezer, toegestaan kosteloos te mogen procederen in appel van 't vonnis der regtbank te Leiden, waarbij deze zich onbevoegd had verklaard om kennis te nemen van de vordering tot herstel in het bezit van het huiszittenhuis.

ALKMAAR, 6 November.

De verkoop van domein goederen, gelegen in de gemeente Calandsoog, genaamd het Koegras, heeft den 22sten October bij opbod *f* 578,300 kunnen gelden. Bij perceelsgewijze afslag van heden werd dit gebragt tot *f* 635,000, en werd, gecombineerd, met *f* 41,000 verhooging, genomen door den heer jhr. mr. *C. van Foreest*.

DEDEMSVAART, 6 November.

In 1846 vond de veenarbeider *Werner Hulsbergen*, onder het veen op de zandlaag, eene diepte van ongeveer 4 ellen, 3 buffelhorens en eene punt derzelve, die hij toen voor hout aanzag en eenigen tijd aan de zon blootstelde, waardoor zij eenigzins zijn beschadigd; thans is ook door denzelfden werkman een ander horen gevonden en wel in een ander veenslag, het eerste was dat van den heer *van Roijen*, dit slag van den heer *C. W. Eekhout* te Groningen, hetwelk nu opgestoken is; beide veenslagen zijn slechts door eene greppel van elkander gescheiden, en het is daarom zeer waarschijnlijk dat de 4 horens 2 aan 2 bij elkander behooren, daar zij, aan elkander gevoegd, één geheel uitmaken. Op dezelfde plaats werd voor ongeveer 2 jaren een schoone wilde reebok geschoten, waarvan het vleesch in der tijd à 20 cent het Ned. pond werd verkocht.

Het is opmerkelijk, dat de meeste fossielen in de diepste veenen in de Marken van Arrien en Stegeren gelegen, worden gevonden; zoo vond de veeneigenaar de heer *J. H. Daman* een buffelvel, en in de veenen van den heer *van Roijen* een wandelstokje van 6 voeten lang en 5 Ned. duimen dik. (*Amst. Cour.*)

LEEUWARDEN, 5 November.

Door heeren burgemeester en wethouders dezer stad zijn dezer dagen aan de ingezetenen rondgezonden de circulaires, betreffende het plan tot oprigting eener brandwaarborgmaatschappij, uitsluitend voor de ingezetenen der stad, met eene schets, bevattende de hoofdbepalingen van een daar te stellen reglement voor dezelve. Volgens dit plan zouden alle roerende en onroerende goederen, uitgezonderd geld, paarlen, juweelen en bijouteriën, binnen de jurisdictie van Leeuwarden voor de volle waarde kunnen worden verzekerd en, naar eene statistieke berekening, door de oprigting eener zoodanige maatschappij, groot voordeel verschaft worden aan de ingezetenen. — Bij de circulaire is een inschrijvingsbiljet gevoegd voor hen, die leden van deze maatschappij zouden willen worden, die later zullen bijeen komen, om een verbindend reglement vast te stellen.

— Vijf der vermoedelijke daders van een belangrijken diefstal van goud en zilver, in den nacht van den 11den op den 12den October ll. gepleegd door middel van uitwendige braak, ten huize van den landbouwer *Hommema*, te Zweins, zijn in handen der justitie en hebben allen reeds een verhoor ondergaan.

ASSEN, 5 November.

De *Dr. Ct.* berigt het volgende:

— Heden morgen heeft de arr.-regtbank alhier *M. B.*, huisvrouw van *A. M.*, wonende in het Hollandsche veld, gemeente Hoogeveen, schuldig verklaard aan het haar ten laste gelegde misdrijf, van onbevoegdelijk de geneeskunde te hebben uitgeoefend, en haar veroordeeld in eene boete van *f* 50 en in de kosten met verbeurdverklaring harer geneesmiddelen.

— Gelijk vroeger gemeld is, zijn van de vijf personen, beschuldigd van brandstichting te Coevorden in de maand Augustus j.l., 4 personen, ingevolge beschikking der arr. regtbank alhier van den 15den Oct., op grond van gebrek aan bewijs, buiten vervolging gesteld, terwijl daarbij *David Bierman* naar den heer proc.-generaal werd verwezen; deze laatste is ook heden op vrije voeten gesteld, daar het hof, in raadkamer vergaderd, ook voor de vervolging van dezen geen genoegzaam wettelijk bewijs heeft bevonden te bestaan en mitsdien zijne vrijlating heeft gelast.

GRONINGEN, 8 November.

Naar men verneemt, heeft een zeker aantal ingezetenen dezer stad het voornemen opgevat, om, gedurende de wintermaanden, op Zondag avond, van 7 tot 9 uur, aan den geringen en dienstbaren stand kosteloos gelegenheid tot aangename en nuttige uitspanning te verschaffen in een ruim en daartoe geschikt lokaal, waar men tevens koffij en bier voor weinig geld zal kunnen bekomen. Niemand voorzeker, die bedenkt, op welk eene wijze die Zondagavonden door velen worden doorgebragt, en hoe weinig gelegenheid die stand van menschen heeft om zich betamelijk te vermaken, zal de behoefte aan eene dusdanige inrigting ont kennen. Wij althans zullen ons hartelijk verheugen, als zij tot stand komt; en twijfelen niet, of zij zal, wèl bestuurd, veel kwaads kunnen voorkomen en veel goeds uitwerken. (*Ingezonden.*)

— Bij Koninklijk besluit van den 3den November 1849, no. 69, is aan dr. W. R. baron VAN HOËVELL, predikant bij de Protestantsche gemeente in Nederlandsch Indië, thans met verlof hier te lande, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit die betrekking, onder toekenning van pensioen.

— Op den 2den dezer is aan het strand tusschen Fiewel en Reide aangespoeld het lijk van een onbekend manspersoon, naar gissing 34 à 35 jaren oud, ongeveer 6 voeten lang, vrij gezet van postuur, donkerbruin van haar en wenkbraauwen en kleine dito bakkebaarden en een' zoogenoemden hazemond; gekleed in een blaauw linnen broek en zoogenoemd boezeroen en hebbende platte zilveren ringen in de ooren. Bij het lijk is bevonden een zilveren horologie met witte porseleinen plaat (Fransch model), gemerkt E. J. T. — 1831. — In een' krans, hieraan een zilveren spoltring, twee kleine koperen sleuteltjes, een zoogenoemd zwijntje en een halskoordje, alsmede een knipmes.

— In den nacht van den 5den op den 6den dezer, omstreeks 2 uur, is er brand ontstaan in het woonhuis van den heer J. G. KNIJPENGA, med. doct. te Termunterzijl. Hoewel de brand in den aanvang een dreigend aanzien had, is men denzelven door de spoedig toegebragte hulp echter gelukkig meester geworden en dit gebouw tegen grootere ongelukken bewaard gebleven, waarvoor de rigting van den wind maar al te zeer vreezen deed. De oorzaak van dien brand is onbekend, terwijl de schade niet zeer aanzienlijk geworden en het beschadigde verwaarborgd is.

— Men verneemt, dat de maatregel van het admitteren van jongelingen bij de korpsen infanterie, die tot 2de luitenants voor het Oostindische leger zouden worden opgeleid, en waarvan onlangs gewag is gemaakt, thans weder buiten effect is gesteld.

GRONINGEN, 6 November 1849.

Heden morgen werd op eene plegtige en aandoenlijke wijze het stoffelijk overschot ter aarde besteld van den heer JAN R. TIJL. De waardige ontslapene, in zijn nuttig leven tot zegen der maatschappij en ook der Christelijke Gemeente, eene lange reeks van jaren als voogd van het *Groene Weeshuis* werkzaam geweest zijnde, hadden de voogden van genoemd gesticht besloten, het lijk van hunnen afgestorvenen medebestuurder grafwaarts te vergezellen; terwijl de weezen, die in den heer TIJL eenen trouwhartigen verzorger verliezen, de grafstoet zouden voorafgaan. Eene lange rij van deze kinderen boeide aller opmerkzaamheid, en hun groot getal, waaronder vele nog met rouwkleederen gekleed, deed den ingezetenen nog met weemoed denken aan die treurige dagen, waarin Groningen alomme werd in rouw gedompeld, en deed tevens zien met welke groote bezwaren het tegenwoordig bestuur van dit liefdadig gesticht thans is belast. Bij het sterfhuis voegden de kinderen zich vóór den lijkwagen, waarachter de koetsen voor familie en voogden volgden. Aan de grafplaats gekomen, schaarden de weezen zich in twee rijen, en dekten zes der grootste meisjes het rouwkleed over de lijkkist, terwijl vier der grootste jongens de tippen van het kleed hielden. De lijkstaatsie alzoo het graf genaderd zijnde, werd de kist aan den kant van hetzelve geplaatst, en terwijl eene aanzienlijke schare van toeschouwers en gevolg in diep zwijgen dáár stond, trad de heer ds. SCHUKKING (tegenwoordig voogd van het gesticht) op, en schetste in korte en krachtige trekken het in vele opzigten navolgenswaardige karakter van den ontslapene, als echtgenoot en vader, als vriend en bloedverwant, als lid der maatschappij en als ouderling der gemeente en voogd van het Groene Weeshuis; deed gevoelen wat zijne echtgenoote, zijne kinderen, zijne vrienden en bloedverwanten, de maatschappij, de kerk en bovenal wat de weezen in hem verloren, en leidde door zijne toespraak, dat de afgestorvene was ontslapen in de hope op een beter ontwaken, zonder schrik voor den dood, de weezen van zelve tot het gezang, dat zij nu, onder leiding van hunnen onderwijzer, zongen:

Neem dan vrij zijn stof, o aarde!
Tot het stof, dat gij bedekt;
Eens herrijst hij weer in waarde,'
Door Gods almagt opgewekt.
Jezus zal zijn woord dan staven,
Hij beheerscht het stof der graven:
Wie in Hem gelooft, verbeidt
Leven en onsterfljkheid. (Gez. 191 : 2)

Nadat het lijk in zijne rustplaats was nedergezet, nam de spreker weder het woord en betoogde, dat, hoewel wij weenen moesten om het verlies van den ontslapene, wij evenwel niet moesten treuren als degene, die geene hoop hebben; dewijl de afgestorvene was heengegaan in het geloof in — en het vertrouwen op dien Heer, die gezegd heeft: Ik ben de opstanding en het leven: die in mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven. En een iegelijk die leeft, en in mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid." — Waarop de weezen weder aanhieven:

Op Uw stem, staat op gij dooden!
Staat de dood zijn zege U af;
Op Uw stem, staat op gij dooden!
Rijst het leven uit het graf:
Leven, leven, eeuwig leven
Zal Uw liefde mij dan geven,
En geen zonde, smart of pijn,
Zal in eeuwigheid meer zijn.

Zoo werd het lijkfeest gevierd door bestuurders en kinderen van het gesticht, waaraan de heer TIJL jaren lang met geheel zijn hart verbonden was, en waarvoor hij alles deed, om deszelfs bloei meer en meer te bevorderen. Het kan niet anders, of zijne nagedachtenis zal in zegenend aandenken bewaard blijven bij allen, die hem in leven meer van nabij hebben gekend. S...... (*Ingezonden.*)

OMMELANDERWIJK, 4 November 1849.

Mogten wij op den laatsten dag des Heeren het genoegen smaken, van in het Godshuis gezamenlijk plegtig gedachtenis te vieren van de gezegende Kerkhervorming, de avond van denzelfden dag was ons niet minder aangenaam. — Na afloop der godsdienstoefeningen n.l. begaf zich eene talrijke schaar, van hier en elders zamengekomen, naar het schoolgebouw, om de zangoefeningen der alhier bestaande zangvereeniging, onder de leiding van den verdienstelijken onderwijzer G. H. LUNENBORG, bij te wonen. De zamengevloeide menigte vond zich dan ook niet in hare verwachting teleurgesteld. Het harmoniërende vierstemmig koraalgezang, afgewisseld door hartelijke toespraken van den ook aanwezigen leeraar ds. DE HAAS, alsmede de stichtende en voor het feest passende verzen, alles werkte zamen om ons een uur van stichtend genoegen te verschaffen, waaraan wij nog lang met genoegen zullen terugdenken. Nadat men bij het eindigen van het gezang den armen was gedachtig geweest, ging ieder wel voldaan naar zijne woning terug. — Mogt dit voorbeeld in vele gemeenten worden nagevolgd; niet alleen door de jongelieden en onderwijzers, maar ook door den leeraar, om het hunne tot stichting bij te brengen. (*Ingezonden.*)

Aan de *Amst. Ct.* wordt als vrij stellig gemeld, „dat er in het bereids door Z. Exc. den minister VAN BOSSE bij de wetgeving ingediend ontwerp van staatsbegrooting, ten gevolge van de sedert plaats gehad hebbende ministeriële verandering *geene wijziging* te wachten is, maar dat het, zoo als het oorspronkelijk daar ligt, in beraadslaging zal worden gebragt." — Het zoude ons verwonderen, als dit waar was.

[Het *Handelsblad* zegt, dd. 7den dezer, dienaangaande het volgende: „Men verneemt, dat de nieuw opgetreden ministers zich op dit oogenblik bezig houden met het onderzoeken der ontwerpen van staatsbegrooting voor den jare 1850, die onlangs door hunne voorgangers aan de Kamers zijn ingeleverd. De uitslag van dat onderzoek moet leiden tot de beslissing der vraag, of die ontwerpen al dan niet verandering zullen ondergaan? Men houdt het er intusschen steeds voor, dat, bij den vergevorderden tijd, aan de Kamers kredietwetten zullen worden voorgedragen, ten einde het onderzoek en de overweging der staatsbegrooting bij de vertegenwoordiging met de noodige zorg zullen kunnen geschieden."]

Z. M. heeft aan den heer J. F. M. D'HARVANT, op zijn verzoek, met den laatsten December e.k. eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van inspecteur voor de in- en uitgaande regten en accijnsen op de Noorder-grenslinie des rijks; wordende daarbij tevens deze betrekking met den laatsten December a.s. gesupprimeerd.

Volgens berigten, bij de Hooge Regering thans nader uit Drenthe ingekomen, is de opbrengst van het aardappelgewas in de verschillende gemeenten van die provincie uiteenloopend geweest. Zij was in sommige zeer gunstig, in andere gunstig, nog in andere middelmatig en in enkele minder dan middelmatig, zoodat de raming tusschen de 88 en 200 mudden per bunder loopt. Men wijt dit verschil aan de nachtvorsten, welke in het voorjaar op sommige plaatsen meer dan op andere nadeel aan het gewas hebben toegebragt.

Wij hebben voor ons liggen de concept-statuten eener naamlooze vennootschap tot fabricatie der geoctrooijeerde machinale brandbare kluiten. Het is ons aangenaam, dat die zaak vermoedelijk tot stand zal komen en dat deze fabricatie, waarvan wij veel goeds vernemen, en die, blijkens het prospectus, eene zeer winstgevende zaak belooft te worden, spoedig hier te lande zal worden gevestigd. Voorname en invloedrijke mannen hebben den ontwerper, den heer HENRI JANSSENS, alhier, hunne medewerking geschonken of toegezegd. De machine tot vervaardiging der kluiten (steenkolengruis en kleiwater), waarvan wij vroeger een model hebben gezien, is zeer eenvoudig en vernuftig. Dat zij doelmatig is blijkt uit het oordeel, dat door den heer SIMONS, directeur der Akademie te Delft, en andere bekwame werktuigkundigen daarover is uitgesproken. (*H. B.*)

Te Rotterdam is in dit jaar niet alleen rundvee naar Engeland uitgevoerd, maar tevens is er mager vee ingevoerd, om hier geweid te worden, even als nog in 't begin dezer eeuw jong vee uit Holstein in het Martenbroek vetgeweid werd.

Omtrent JEAN BAPTISTE DE LOEIL, voormalig geadmitteerd heelmeester te Koewacht, die — zoo als wij reeds hebben berigt — door het Provinciaal Geregtshof van Zeeland tot de straf des *doods* is veroordeeld, wordt in de *Geneeskundige Courant* van den 4den November l.l., nog het volgende gelezen:

„DE LOEIL is een man van meer dan vijftig jaren, van een onaangenaam uiterlijk, en, naar het schijnt, ongevoelig voor het ijsselijke van zijnen toestand. — Door eene jury médicale in België als officier de santé (plattelands heelmeester) toegelaten, en tot eene familie behoorende, die meerdere heelmeesters onder hare leden telde, was hij ook hier als heelmeester toegelaten, doch reeds sedert 1845 was hem, ten gevolge van zijn buitensporig gedrag, de praktijk ontzegd. Behalve de gruwelijke misdaden, waarvoor hem de doodstraf werd opgelegd, beschuldigt de openbare meening hem nog van bedrijven, die, zoo mogelijk, nog ontzettender zijn, en die wij, uit eerbied voor het kieschheidsgevoel, onzen lezers zullen verzwijgen, om hunne gedachten niet moedwillig naar de barbaarschheid terug te voeren. Het spreekt intusschen van zelf, dat een man, wiens gedrag zoo vele redenen tot afschuw gaf, *buitengewone* middelen moest bezigen om partij van zijn' naam als heelmeester te trekken, en dat de verregaande kwakzalverij hem slechts de offers van het bijgeloof kon aanbrengen. Deze bedriegerijen schonken hem dan ook weldra den naam van *duiveljager* en piskijker, welken eeretitel zijn vader ook reeds bezeten had en die hun beide groote verdiensten en eene geusurpeerde reputatie verschaften. Ja, het blinde vertrouwen in zijne wonderkracht was zoo groot, dat men hem zelfs in zijne gevangenis nog schijnt geconsulteerd te hebben.

„Door zijne eigene kinderen echter aangeklaagd, die zich meerendeels reeds lang van hem verwijderd hadden, werd bij door de justitie gegrepen, juist toen hij gereed stond zich met zijne draagbare bezittingen uit de voeten te maken.

„De geregtelijke schouwing zijner vrouw, die eenmaal de goedhartigheid en de schoonheid zelve was, vertoonde een afzigtelijk lijk met alle kenteekenen van uithongering; de ingewanden waren ledig, behalve eenige stoffen aan het einde derzelve aanwezig, en twee raauwe witte boonen (!) in de maag, geene sporen van vergif. Daarenboven vond men, behalve eene kneuzingen, eene bloeduitstorting op het wandbeen en eene daarmede overeenkomende uitstorting van bloed onder het harde hersenvlies, alsmede onderscheidene vaatverscheuringen in de hersenen.

„Haar ligchaam, dat aan eene ketting...... doch neen, wij kunnen de afgrijselijke beschrijving niet verder vervolgen, — onze hand beeft bij het nederschrijven van zoo vele gruwelen. Hij, toen hij de misdaad bedreef, behoorde niet meer tot de leden onzer kunst, en nooit, dit mogen wij gerust vertrouwen, zal de geschiedenis weder eene daad te boeken hebben, die de onderwerpelijke in de verte kan evenaren."

Kunstnieuws.

Wij vermeenen onze lezers oplettend te moeten maken op de hier achter geplaatste Annonce, volgens welke het publiek dezer dagen in de gelegenheid wordt gesteld, om de collectie schilderijen te bezigtigen, die zal worden verloot onder de inteekenaren op den loopenden jaargang der Kunstkronijk, daar zij, ook in het belang der Kunst en hare beoefenaren, in onderscheidene steden van ons Vaderland zal worden ten toon gesteld. Van de 80 schilderijen, die op de laatst gehoudene tentoonstelling te 's Hage zijn verkocht, kwamen niet minder dan 20 in het bezit van den heer K. FUHRI, uitgever van bovengenoemd prachtwerk. Dit getal is thans, niet zonder buitengewone opofferingen van den uitgever, tot dertig aangevuld, met stukken pas uit de ateliers van Nederlandsche schilders gekomen. De keuze dier stukken wordt zeer geroemd. Men vindt er, behalve een kapitaal *zeestuk* van BRHUHAUS DE GROOT, een *stadsgezigt* van HARDENBERG, anderen van 'T HOEN, TÉTAR VAN ELVEN, EHNLE, enz.

Ter herinnering diene, dat de inteekenaren op de *Kunstkronijk*, behalve een lot in deze verloting zonder nieten, nog ontvangen 24 afleveringen tekst onzer eerste en meest geliefkoosde letterkundigen, geïllustreerd met houtgravuren en 24 gelithographiëerde platen. De jaarlijksche contributie is *f* 10.

De Nederduitsche tooneelisten, welke, onder directie van den heer VAN HOEK, dezen winter in den schouwburg te Leeuwarden hunne voorstellingen zullen geven, zijn aldaar (echter zonder hunnen directeur) bereids aangekomen, en zullen Dingsdag, den 13den dezer, hunne eerste representatie geven. — Wij weten niet, of dit gezelschap, zoo als het voornemens was, ook hier voorstellingen zal komen geven.

Kerknieuws.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gemeenten, hierna genoemd, als: van Hoogmade c. a., op *Badon van den Berg*; van Cillaarshoek, op *Krol*; van de Zandpoort, op *du Saar*; van Wakkinga c. a., op *Ouwersloot*.

STEENWIJKERWOLD, 3 November. Door den eerw. kerkeraad der Herv. gemeente alhier is met eenparigheid van stemmen tot predikant alhier beroepen, de heer *A. W. Kamp*, predikant te Zwartsluis.

VLISSINGEN, 3 November. Gisteren avond is door den breeden kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier gemaakt het volgende viertal predikanten: de wel eerw. heeren *Vinke*, te Heest; *van den Ham*, te Harderwijk; *Bresser*, te Strijen, en *Kreutzberg*, te Veere.

LEEUWARDEN, 4 November. Ter vervulling der bestaande vacature bij de Doopsgezinde gemeente alhier, is heden uit een opgemaakt drietal, bestaande uit ds. *M. van Geuns*, te Oudesluis; *D. Harting*, te Enkhuizen, en *J. Sijbrandi*, te Beemster, de keuze gevallen op den weleerw. heer *M. van Geuns*, predikant te Oudesluis.

HOOGERSMILDE, 4 November. Onze leeraar ds. *B. W. Scholten* gaf ons heden aan het einde zijner rede, ter herinnering aan de gezegende Kerkhervorming, het berigt, dat hij zich verpligt had gevoeld, de eenparige beroeping naar Lage Zwaluwe aan te nemen.

— Ds. *Francken*, pred. te Waddingsveen, heeft het beroep naar de Nederd. Herv. gemeente te Rotterdam aangenomen.

Choleraberigten.

Van den 28sten tot den 29sten October j.l. zijn te Coevorden bijgekomen 5 Cholera-lijders, makende, met den één' nog in behandeling gebleven, 6 personen, waarvan overl. 2, herst. 4. Van den 30sten Oct. tot den 3den Nov. hebben zich geene nieuwe ziektegevallen opgedaan, zoodat ook daar de Cholera als geweken kan worden beschouwd.

Correspondentie.

Het artikel uit Winschoten moet ook nog heden, wegens plaatsgebrek, blijven liggen.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 31 Oct., kapit. *Scholtens* Maria, van Amsterdam n. Kiel. — Te Holtenau den 1 Nov., *Visser* Anna Sophia, van Dantzig n. Oldenburg. — Te Tonningen den 1 Nov, *Westerbrink* Alkanna Hendrika, van Straalsund n. Engeland; *Zoutman* vr. Ida, van Dantzig n. Hamburg; *Zuininga* Frouwina Steenhuizen, van Flensburg n. Sunderland; *Pruim* Hendrika, van Amsterdam n. Rendsburg; den 2den *Hazewinkel* Lucas Wigcher, van Stettin n. Emden; den 3den *Top* Clasina Margaretha, van Dantzig n. Bremen; *Bakker* vr. Berendina, van Rostock n. Engeland; den 4den *de Jonge* Elisabeth, van Stettin n. Benzerzijl.

Binnengekomen te Amsterdam den 3 Nov., kapit. *de Boer* vr. Juliana, van Hamburg; den 4den *de Jong* Hendrik, van Koningsbergen; *Taaij* Gesina Jantina en *Klein* Alida Margaretha, beide van Dantzig; *Potjewijd* Albertina, van Stettin; *Hulzebos* vr. Catharina, van Leer; den 5den *Kuiper* de 5 Gezusters, van Aberdeen; den 6den *Lukens* Gezina Johanna, van Riga. — In het Vlie den 3 Nov., *Hensema* Ida Berendina, van Koningsbergen. — Te Helvoet den 4 Nov., *Schuring* Engberdina Anna, *van Duinen* Alkanna Elisabeth en *Ketelaar* de Hoop, alle drie van Riga. — Te Marseille den 30 Oct., *Mulder* Charlotta, van Genua. — Te Gent den 3 Nov., *Vos* Anna Luitzia, van Dantzig. — Te Deal den 2 Nov., *Fekkes* de Hoop, van Rotterdam n. Dublin. — Te Dantzig den 29 Oct., *Kolk* Jonge Boll, van Rotterdam; den 30sten *Zoutman* Geertruida, van Poole. — Te St. Valery sur Somme den 3 Nov., *de Jonge* de 2 Gezusters, van Rotterdam. — Te Hamburg den 2 Nov., *Potjewijd* Eppien, van Memel; den 5den *Zoutman* vr. Ida, van Dantzig; *Brandt* Catharina Sophia, van Hull; *Mulder* Goede Verwachting, van Amsterdam. — Te Cuxhaven den 4 Nov., *van Laaten* de 3 Gezusters, van Emden. — Te Bremerhaven den 1 Nov., *Meijer* Wilhelmina, van Stettin; den 2den *Visser* Minerva en *Haverbult* Jonge Johanna, beide van Dantzig. — Te Kiel den 3 Nov., *Scholtens* Maria, van Amsterdam.

Binnengekomen in het Vlie den 5 Nov., kapit. *Kuiper* vr. Maria, van Londen; *Brunius* Geziena Jantina, van Elbing. — Te Newyork den 19 Oct., *Smit* Maria Magdalena, van Rotterdam. — Te Lissabon den 21 Dec., *Tuntelder* Goertruida, van Amsterdam. — Te Porto den 27 Oct., *de Haan* Siewerdina, van Amsterdam. — Te Londen den 3 Nov., *Bakker* Catharina, van Amsterdam; *Waterborg* Klasina en *Visser* Maria, beide van Harlingen; den 5den *Green* Westleijen, *Douwes* Clasina Margaretha en *Wijnstok* Buitenwerf, alle drie van Groningen. — Te Aberdeen den 3 Nov., *de Vreede* Prudentia, van Koningsbergen. — Te Harwich den 3 Nov., *Calverien* Alarm, van Groningen; den 4den *Voogd* Vriendschap, van Harlingen.

Zeilklaar te Newcastle den 2 Nov., kapit. *Vaalman* Catharina, *Baas* Wilhelmina, *de Vries* vr. Alida en *Zoutman* Hendrika, alle vier naar Amsterdam.

In lading te Marseille den 30 Oct., kapit. *de Boer* Catharina, naar Rotterdam. — Te Liverpool den 1 Nov., *Kuen Bzn.* Johanna Catharina, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 5 Nov., kapit. *Dik* Catharina, naar Triest; den 5den *Kemper* Gebroeders en *Visser* Tietje, beide naar Hamburg; *Visser* vr. Luppina, naar Leer; den 6den *Wortelboer* Bordeaux, naar Bordeaux. — Van Suriname den 24 Sept., *Renken* Jeantine, naar Amsterdam. — Van Cardiff den 2 Nov., *Koning* Gesina, naar Rotterdam. — Van Liverpool den 2 Nov., *Jager* Zwaantje Elisabeth, naar Groningen. — Van Sunderland den 2 Nov., *Olthoff* Jantina, naar Amsterdam. — Van Nantes den 2 Nov., *van Wijk* Arentina Jacoba, naar St. Ubes. — Van Memel den 27 Oct., *Potjewijd* Alida Petronella, naar Amsterdam; *Onnes* Johanna Geertruida, naar Harlingen; *Kuiper* Alida Schuringa en *Mulder* Afina Agatha, beide naar Hull. — Van Swinemunde den 31 Oct., *Pronk* Gesina, naar Rusterzijl. — Van Hamburg den 2 Nov., *de Groot* jonge Cornelis, naar Engeland; *Meijer* vr. Geertina, naar Amsterdam; den 3den *van der Wouden* Gesina Gesina, naar Holland; den 4den *de Jonge* Catharina, naar Emden. — Van Bremerhaven den 3 Nov., *de Boer* Jantje, naar Emden. — Van Dantzig den 1 Nov., *de Haan* Henriette, *Bakker* Geertruida Femina en *Dijk* Maria, alle drie naar Amsterdam; *de Weerd* Flecken Jouver, naar Purmerend. — Van Bolderaa den 23 Oct., *Tiktak* Jantina Femmegina, naar Elseneur; den 27sten *Wiersma* Herstelling, den 28sten *Ebeling* Maria, *Wijkmeijer* Gesina, *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, *Oostra* Annechina Jantina, *Klasen* Elisabeth en *Plukker* Hendrika, alle zeven naar Helsingör. — Van Frederikstad den 19 Oct., *Kip* vr. Jannette, naar Edam. — Van Bergen den 24 Oct., *Potjer* Geertruida Jacoba, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 6 Nov., kapit. *Jaski* Anne en Elise, naar Batavia. — Van Lissabon den 23 Oct., *Bakker* Frouwina, naar Amsterdam. — Van Hull den 3 Nov., *Lieffijn* Goede Verwachting, naar Delfzijl.

Het schip *Margaretha*, kapit. Pomp, van Elbing naar Engeland, is den 28 Oct. te Dantzig met schade binnengeloopen, hebbende bij Grossendorff aan den grond gezeten.

Het schip *Anje*, kapit. Klein, van Stettin naar Amsterdam, is te Frederikshaven lek binnengeloopen, hebbende op Laessoe aan den grond gezeten.

Het schip *Vriendschap*, kapit. Bekkering, van Hamburg naar Stettin, is den 2 Nov. te Tonningen zwaar lek binnengeloopen; moet lossen, om te repareeren.

Het schip *Hanna Marthine*, kapit. Christensen, van Antwerpen naar Christiania, is den 20 October op Gjeloer, in de nabijheid van Moss, verongelukt.

ZOUTKAMP, 7 Nov. Binnengekomen den 4den kapit. *van Calker* de jonge Hero, van Hamburg. — Vertrokken den 4den *van Sluis* Ettina en *Wright* Britsch Queen, beide naar Londen. — Vertrokken den 4den *van der Zee* de Hoop en *Jenkins* Jane, beide naar Londen.

DELFZIJL, 8 Nov. Binnengekomen den 5den kapit. *Pijchel* Wlademir, van Stettin; *Schreuder* Sijlina Titia, van Dantzig; *Kramer* Pintus, van Riga; den 6den *Oldenburger* Agatha, van Dantzig.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

27 Oct.	Westers, Antina Elsina (Winschoten), v. Memel n. Amst.
	Koster, Martha Elisabeth (Finsterwold), v. Stettin n. Gent.
28 ——	Brouwer, Annegina Undina (Wilderv.), v. Koningsb. n. Amst.
	Hoveling, Triest (Veendam), v. Koningsb. n. Antwerpen.
	Singer, Annette (Amsterdam), v. Kampen n. de Oostzee.
	Menkema, Catharina Sijpkens (Pekela) v. Stett n. Horten.
29 ——	Dik, de vier Gezusters (Veendam), v. Stettin n. Veend.
30 ——	De Boer, Jantina (Pekela), v. Petersburg n. Amsterd..
	De Groot, Sieka (Veendam), v. Danzig n. Amsterdam.
	Klaasens, Ceres (Veendam), v. Antwerpen n. Kopenhagen.
	Pott, Het Vertrouwen (Pekela), v. Amsterd. n. Petersburg.
31 Oct.	De Boer, Wemelina, van Riga naar Gent.
	Hoveling, Avontuur, v. Riga n. Ostende.
	Naatje, Alberdina Elsina, v. Riga n. de Maas.
	Scherpbier, Vijf Gebroeders, v. Dantzig n. Groningen.
1 Nov.	Postema, Juffer Fresina, v. Dantzig n. Harlingen.
	De Jonge, Jantina Engelina, v. Memel n. Harlingen.
	Mulder, Wendelina, v. Riga n. de Maas.
	Weering, Gesina, v. Riga n. Holland.
	Smith, Maria, v. Stockholm n. Amsterdam.
	Onnes, Johanna Geertruida, v. Memel n. Harlingen.
	Potjewijd, Alida Petronella, v. Memel n. Amsterdam.
	De Boer, Gezina, v. Stockholm n. Dordrecht.

De Wind den 27sten W.N.W.; den 28sten W.N.W.; den 29sten N.W.; den 30sten Z.W.; den 31sten Z.W., Z.Z.W.; den 1sten November Z.Z.O.; den 2den Z.Z.W.

209de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse.

1ste Lijst. No. 8688 een prijs van *f* 1250. No. 19817, 17917, 14205, 5785, 4348 en 3401 ieder een prijs van *f* 1000. — *2de Lijst.* No. 6036 een prijs van *f* 25,000. No. 6153 een prijs van *f* 5000. No. 7665 en 12913 ieder een prijs van *f* 1000. — *3de Lijst.* No. 1879 een prijs van *f* 2500. No. 2473 een prijs van *f* 1250. No. 4133 een prijs van *f* 1000.

NB. De PRIJS van ***f* 2,500** is gevallen in de Collecte van den Heer **S. J. OPPENHEIM.**

BURGERLIJKE STAND.

Van den 2den tot en met den 8sten November zijn te *Groningen* geboren 10 zoons en 13 dochters; gehuwd 10 paren; overleden 7 ouden en 4 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 6 *November*.

TARWE.	N. GERST.	Zw. Voer 42 ℔ *f* 2,20
Oude Bak 70 ℔ *f* 7,00	Winter 52 ℔ *f* 2,70	» 44 » - 2,30
Oml. jar. 68 » » 6,00	» 54 » » 2,90	
» 70 » » 6,50	» 56 » » 3,10	BOONEN.
Old. 68 » » 5,50	Zomer 55 » » 2,80	Paardeb. *f* 3,25 *f* 4,20
» „ 70 » » 6,00	» 57 » » 3,00	
» N. 70 » » 5,75	Knobbe 60 » » 3,20	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» 62 » » 3,50	Gr. Gort p. m. *f* 5,25,60
O. Inlands. 66 ℔ *f* 3,50	N. HAVER.	Par. 100N. ℔ *f* 7,25 *f* 11
» 68 » » 3,80	Dikke 44 ℔ *f* 2,40	Koolz. *f* 10,50 *f* 12,25
» 70 » » 4,10	» 46 » » 2,65	Zomerz. *f* 8,25 a *f* 9,75
N. 68 » » 3,80	» 48 » » 2,85	Dederz. *f*
N. BOEKWEIT.	» 50 » » 3,05	Boterz. *f* 8,50 a *f* 9,50
Gr. Zand 62 ℔ *f* 3,70	» 52 » » 3,25	G. Mostz. *f* 5,25 a *f* 7,50
» 64 » » 4,00	Bl. Voer 38 » » 2,05	Raapol. p. v. *f* 44,50/45
» 66 » » 4,30	» 40 » » 2,15	Boter ¼ T. 1e s. *f* 21
Zw. Zand 64 » » 3,85	» 42 » » 2,25	Dito dito 2e s. *f* 18½ a *f* 19
Veen 64 » » 3,75	Zw. Voer 40 » » 2,10	Dito dito 3e s. *f* 16

Oude Tarwe traag afgaande, Nieuwe dito ruim prijshoudend. — Rogge slap, bij partij 10 a 15 Cents lager als genoteerd aangeboden. — Boekweit in een doen. — Gerst prijshoudend. — Dikke Haver 10, Zwarte 5 Cents lager afgegeven. — Boonen niet driftiger. — Gort als voren. — Kool- en Zomerzaad weinig in omgegaan.

ROTTERDAM, 5 *November*. Tarwe: N. Zeeuwsche, Vlaams en Overm. bij goeden aanvoer 20 cents lager slepende opgeruimd; goede en puike nieuwe *f* 7,60 a *f* 8; mindere *f* 6,50 a *f* 7,40; goede en puike jarige *f* 8 a *f* 8,40; mindere *f* 7,50 a *f* 7,90; Pools. bij uitslijting: 158 ℔ witbonte *f* 290; roode alleen bij uitslijting en de N. soorten tot verlaagde prijzen verkocht; 162 ℔ jar. Hoogl. Kleefs. *f* 270; 161, 162 ℔ dito Kleefs. *f* 260; 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 240; 161 ℔ dito *f* 238; 162 ℔ puike dito *f* 250; 158, 160 ℔ N. Bovenl. *f* 226, *f* 230, *f* 232. – Rogge slap: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 4,20 a *f* 4,90; voorts 150, 151 ℔ n. Rijn *f* 133, *f* 135, 137; 145 ℔ jar. dito *f* 128; *f* 150 ℔ N. Bovenl. *f* 135; 140 ℔ o. Arch. *f* 112; 140 ℔ dito Petersb. *f* 114; 146 ℔ Coursche te Schiedam *f* 148, *f* 149; 146 ℔ dito te Delfshaven *f* 149. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. als voren; Winter *f* 3,60 a *f* 4,10; dito Zomer *f* 3,30 a *f* 3,60; voorts te Schiedam: 130 ℔ Coursche *f* 133, *f* 134, *f* 135; 131 ℔ Libau *f* 134. — Haver: Zeeuws. en Inl. korte *f* 2,30 a *f* 3,20; dito Lange *f* 1,90 a *f* 2,50. — Boekweit traag, op 140 ℔ n. N.-Brab. van *f* 140 *f* 145; dito Vlaamsche *f* 135; dito Rijn *f* 137. – Erwten: Zeeuwsche Graauwe *f* 5,25 a *f* 6; dito Groene *f* 4,80 a *f* 5,80; dito Witte *f* 5,25 a *f* 5,75. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 4,75 a *f* 6,50; dito Bruine *f* 5,50 a *f* 7,25; dito Paardenboonen *f* 3,90 a *f* 4,30. — Koolzaad: ord. Overmaasch 67 p. vl. zakmaat; Zomer 53—54—55 p. vl.

AMSTERDAM, 7 *November*. Tarwe als voren aan cons. verk. in entr.: 130 ℔ Rijn *f* 225; 130 ℔ b. Pools *f* 287; 129 ℔ mindere dito *f* 272; 132 ℔ Kubanka *f* 275; 129 ℔ mindere dito *f* 245. — Rogge als voren: 122, 125 ℔ n. Munst. *f* 123, *f* 129; 122 ℔ jarige dito *f* 125 bij partij. — Gerst in een doen: 98 ℔ n. Old. Wr. *f* 98.

Koolzaad: op 9 vat in April 75½ p. vl.; Nov. 73 p. vl.; Sept. en Oct. 1850 63 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering zeer flaauw: op 6/w. *f* 45,50; vlieg. *f* 44,25 a 50; Dec. *f* 44 a *f* 44.50; Mei *f* 45 a *f* 45,75. — Lijnolie iets lager: op 6/w. *f* 33,75; vlieg. *f* 32,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 39,50; vlieg. *f* 38,50.

LONDEN, 2 *November*. Van Hollandsche Boter was de markt goed voorzien, doch de kwaliteit is steeds inferieur. Dezen morgen had eene nieuwe verlaging van 2 à 4 sh. plaats, doch later hebben de prijzen zich eenigermate hersteld. De noteringen zijn thans: beste nieuwe Vriesche 82 à 86 sh., ordinaire 64 a 76 sh., beste Hollandsche 70 à 76 sh., Zwolsche 72 à 76 sh., Groninger 60 à 64 sh.; inferieure en bijsoorten nominaal op 44 à 50 sh.

LONDEN, 5 *November*. Inl. Tarwe was tot de volle prijzen van l.l. Maandag goed te plaatsen; vreemde bedong bij kleinigheden de vorige notering. Engelsche Moutgerst onveranderd; vreemde iets duurder. Haver goed gevraagd, doch bedong geene hoogere prijzen. Witte Erwten en Boonen 1 sh. lager.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 7 *November*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{16}$, $53\frac{5}{16}$, $53\frac{5}{16}$; Dito Cert. 3 pCt. $62\frac{5}{8}$, $62\frac{3}{4}$; Dito dito 4 pCt. $82\frac{3}{8}$, $82\frac{1}{2}$, $82\frac{7}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $82\frac{1}{4}$; Amort.-Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt. $82\frac{3}{4}$; Aand. Rijnspoorw. $4\frac{1}{2}$ pCt. $82\frac{1}{4}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $45\frac{9}{16}$, $45\frac{5}{8}$. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $12\frac{3}{8}$, $12\frac{1}{2}$, $12\frac{3}{8}$; Dito dito van 510 £ 5 pCt. $12\frac{3}{8}$, $12\frac{9}{16}$, $12\frac{7}{16}$; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. $11\frac{11}{16}$, $11\frac{5}{16}$; Dito 3 pCt. $35\frac{1}{4}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $26\frac{3}{8}$, $26\frac{11}{16}$; Coup. *Ardoins* $7\frac{1}{2}$, $7\frac{13}{16}$; Passive $3\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $33\frac{1}{8}$, $33\frac{3}{16}$; Dito dito 4 pCt. $34\frac{7}{16}$, $34\frac{5}{8}$, $34\frac{1}{2}$; Dito Binnenl. à 1 Conto 5 pCt. $36\frac{1}{2}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $104\frac{3}{8}$; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $104\frac{1}{8}$, $104\frac{3}{8}$, $104\frac{3}{8}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $93\frac{1}{2}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. $84\frac{1}{2}$, $84\frac{5}{8}$; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. $82\frac{7}{8}$, $83\frac{1}{8}$; Cert. van Inschr. in Assign. 6 pCt. $63\frac{7}{8}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $83\frac{1}{2}$, $83\frac{5}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $43\frac{1}{4}$, $43\frac{3}{8}$; Oostenr. N. Metall. 5 pCt. $87\frac{1}{2}$; Weenerb. bij *Goll en comp.* 4 pCt. 72; Bank-Actiën *f* 1338; Fransche Oblig. 3 pCt. $51\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 91; Braz. 5 pCt. 87, $\frac{3}{8}$; N. Mex. 5 pCt. $24\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Peru 4 pCt. $52\frac{1}{2}$; Venez. $2\frac{3}{4}$ pCt. $25\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Handelm. kontant 163.

In Hollandsche fondsen was heden wederom bij geringen omzet weinig of geene variatie.

In vreemde effecten was insgelijks de handel onbeduidend. Fransche en Spaansche iets flaauwer. Alle overige soorten bijna onveranderd.

Braz. 1839 v. 200 £ 84; Venez. Onbep. Stukken $24\frac{1}{2}$; Gren. Uitg. $3\frac{7}{16}$; Bl. Gr. Onbep. St. $3\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld: Prolong. $3\frac{1}{2}$, Beleening 3, Disconto $2\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste Prijzen te vijf uur: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{5}{16}$; Ard. à 510 £ $12\frac{3}{8}$ a $\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $26\frac{3}{8}$ a $\frac{11}{16}$.

ADVERTENTIEN.

, VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der **NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ *ter bevordering der Nijverheid***, op ZATURDAG den 10den November 1849, des namiddags te 4 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. — BIJDRAGE van Prof. C. MULDER.

G. A. STRATINGH,
Secretaris.

, Onder dankbetuiging voor de welwillende medewerking, met welke Groningens ingezetenen in den vorigen winter getoond hebben, te willen behulpzaam zijn in het uitreiken van verwarmend en gezond voedsel aan hunne verarmde Stadgenooten, roepen **COMMISSARISSEN** over de ***Spijsuitdeeling aan Behoeftigen*** door deze wederom hunne medewerking in voor de UITDEELINGEN, welke, gedurende de maanden JANUARIJ, FEBRUARIJ en MAART aanstaande, drie malen per week, zullen plaats hebben. Zij zullen binnen kort de Inteekeningsbiljetten laten rondbezorgen, waarop een ieder, voor zoo vele portiën als hij mogt verkiezen, zal kunnen inteekenen, terwijl zij hopen, dat hunne Stadgenooten door eene ruime inteekening hunne belangstelling in deze nuttige inrigting wederom zullen laten blijken.

GRONINGEN, 7 November 1849.

G. VAN CALCAR, JR.	CANTER CREMERS.
H. NIENHUIS.	T. J. VAN IDDEKINGE.
G. CREMERS.	D. R. WIJCKERHELD BISDOM.
C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.	P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
A. VAN BERCHUIJS.	C. H. VAN ANKUM.
J. H. JAPPÉ.	
A. ZEPER.	

De COMMISSARISSEN over de SPIJSUITDEELING aan BEHOEFTIGEN te *Groningen* brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat hunne **REKENING** en **VERANTWOORDING**, over den afgeloopen Winter, ter inzage ligt, van Vrijdag, den 9den, tot Vrijdag, den 16den November 1849, in het LOKAAL van de SPIJSUITDEELING, in de Zwanenstraat.

GRONINGEN, 7 November 1849.

Namens de Commissarissen voornoemd:
CANTER CREMERS,
Secretaris.

, Het **BESTUUR** der VEREENIGING tot BEVORDERING van **ZEDELIJKHEID** en **GODSDIENSTIGHEID** onder de alhier wonende *DIENSTBODEN*, verzoekt, ingevolge Art. 9 van de Statuten dier Vereeniging, alle LEDEN van dezelve, **die op eenige Belooning voor hunne Dienstboden aanspraak meenen te kunnen maken**, om zich daartoe schriftelijk bij hetzelve aan te melden, **voor den 10den December e.k.**

Daar voorts **F. VAN MEKEREN** en **VROUW** voor hunne betrekking als **Besteder** en **Besteedster** van **Dienstboden** bedankt hebben, en met 1°. Januarij aanstaande zullen ophouden als zoodanig werkzaam te zijn, omdat de Man tot andere Functiën geroepen is, zoo noodigt het BESTUUR van gemelde VEREENIGING alle aan elkander **GEHUWDE LIEDEN**, die door hetzelve als **Besteder** en **Besteedster** wenschen aangesteld te worden, en voldoende bewijzen van een goed Zedelijk Gedrag kunnen bijbrengen, uit, om zich in *Persoon* bij de ondergeteekenden te vervoegen, **voor den 1sten December e.k.**

GRONINGEN, 7 November 1849.

Het Bestuur voornoemd, en uit diens naam
W. GERHARDS, *President.*
H. J. TRIP, *Secretaris.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

, Heden avond te 10 uur beviel zeer voorspoedig van eene wélgeschapen DOCHTER A. DOORENBOS, geliefde Echtgenoot van

D. H. FLEDDERUS, *Med. Dr.*

SMILDE, 4 November 1849.

, Heden beviel van eene DOCHTER L. L. DE COCK, geliefde Echtgenoote van

J. SWAAGMAN, **Jz.**

GRONINGEN, 3 November 1849.

, Heden beviel door Gods goedheid van eene wélgeschapen DOCHTER A. A. VAN SLOGTEREN, Echtgenoote van

D. CRIENS,
Koek- en *Banketbakker.*

GRONINGEN, 8 November 1849.

, Getrouwd:

J. H. EEKHOFF
en
D. ZIJL.

GRONINGEN, 3 November 1849.

, Getrouwd:

A. KEEN,
Instituteur te *Bellingwolde*,
en
A. C. KOCH.

GRONINGEN, 8 November 1849.

, GRONINGEN, 2 November 1849. Heden overleed, in 63jarigen ouderdom, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot JAN REINDER TIJL; diep betreurd door mij, mijne Dochters en mijn' Behuwdzoon.

J. E. NIEWOLD,
Wedw. TIJL

, Heden overleed onze geliefde Moeder en Aangehuwde Moeder ANJE JANS ELTJES, Wedw. T. M. VAN DELDEN, in den ouderdom van 67 jaren en bijna 9 maanden. Deze dient tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

BEERTA, 6 November 1849.

J. T. VAN DELDEN.
Uit aller naam.

, Heden overleed, zeer kalm en gelaten, mijn dierbare Echtgenoot K. AGES, in den ouderdom van ruim 47 jaren. — Diep bedroefd, staar ik met mijn drietal Kinderen hem in de eeuwigheid na, hopende op een zalig wederzien.

GRONINGEN, 7 November 1849.

A. TIETSEMA,
Wedw. K. AGES.

Eenigste kennisgeving.

Er zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen dan alleen door de Weduwe.

, STITSWERD, 7 November 1849. Heden overleed, zacht en kalm, aan een langzaam verval van krachten, in den hoogen ouderdom van bijna 89 jaren, mijne waarde en innig geliefde Moeder FROUWIENA DEKENS, laatst Wedw. J. L. NOORDHUIS.

M. MEINARDI.

, Door **J. OOMKENS**, **J.ZOON**, te *Groningen*, wordt heden uitgegeven en verzonden:

LANDHUISHOUDKUNDIGE ALMANAK.

ten dienste van *Land-* en *Buitenman*, met bijvoeging van maandelijksche Tuinoefeningen, vrij gevolgd naar dien van wijlen den Hoogleeraar J. A. UILKENS, 1850. onder Redactie van M. D. TEENSTRA. Zevende jaargang, à *f* 0,30. De weinige nog voorhanden exemplaren der vorige jaargangen zijn te bekomen à *f* 0,15.

Heden middag en avond,

ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK**, in de Guldenstraat, VERVOLG der VERKOOPING van **BOEKEN**, nagelaten door den Heer Mr. **H. O. FEITH**, waarbij ten laatste de PLATEN, BOEKENKASTEN, ENZ.

Bij bovengemelde zal op MAANDAG e.k. te bekomen zijn de CATALOGUS van twee belangrijke verzamelingen **BOEKEN**, waarvan de eerste bestaat in een deel der nagelatene **BIBLIOTHEEK** van den Heer Prof. **B. H. LULOFS**, en eener fraaije Collectie ENGELSCHE en andere **PRACHTWERKEN**, **PLATEN**, **SCHILDERIJEN**, **RARITEITEN**, **ENZ.**, — welke publiek, ten zijnen Huize, zullen verkocht worden, van MAANDAG, den 3den December tot en met DINGSDAG, den 11den December daaraanvolgende.

, Eerlang zal in het licht verschijnen:

DE CONSTITUTIONEEL-STAATKUNDIGE
ORDE VAN ZAKEN

WIJSGEERIG ONTWIKKELD,

door Mr. *HENDRICK PICCARDT*, Doctor in de Bespiegelende Wijsbegeerte en Fraaije Letteren, en Advokaat bij de Arrondissements-Regtbank van *Winschoten.*

Kunstkronijk.

Bezitters van den EERSTEN en ZESDEN Jaargang van bovengenoemd **PRACHTWERK**, welke daarvan AFSTAND zouden willen doen, gelieven hunne Exemplaren, door middel van hunnen gewonen Boekverkooper of anders, franko toe te zenden aan den Uitgever **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage.*

AANMERKELIJK GOEDKOOPE UITGAVE.

Mosch-Rozen.

ZANGEN EN FANTAZIËN,

DOOR ***D. DORBECK, Th.z.***

Dit waarlijk keurige bundeltje bevat een TWAALFTAL fraaije Staalgravures, versierd met aangename Legenden en Verhalen door den Heer DORBECK, en is bij alle soliede Boekhandelaren in *Nederland* te bekomen .... *f* 1,20.

Uitgevers van dit fraaije bundeltje hebben mede bij alle soliede Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

WOORDENLIJST VAN IN DE HEDENDAAGSCHE MUZIJK GEBEZIGDE UITDRUKKINGEN,

VERZAMELD DOOR ***P. G. VAN DAM***,

TWEEDE, VERMEERDERDE EN VERBETERDE DRUK, ... à *f* 0,50.

Almanak

VOOR LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS

voor 1850, *bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en Veeteelt de meeste voordeelen te trekken*, 4de Jaargang, 30 Cts.

Deze wegens den nuttigen inhoud zoo belangrijke Al-

manak, waartoe de Hoogleeraren VAN HALL, NUMAN, BERGSMA en anderen bijdragen leverden, wordt Landbezitters en Landlieden bij vernieuwing aanbevolen.

Bij den Uitgever *W. EEKHOFF*, te *Leeuwarden*, zijn nog te bekomen:

BLOEMLEZING uit de NED. BERIJMING van de **PSALMEN**, Schooldruk, 30 Cts, in Karton 60 Cts.

LEVI, RÉSUMÉ DE L'HISTOIRE GÉNÉRALE, 2 part. *f* 1.

Beide voor Schoolgebruik zeer geschikte Werkjes.

TWAALF GEZIGTEN OP **LEEUWARDEN**, door *J. REIJNDERS*, *met Beschrijving*, 1ste, 2de en 3de Afl. ieder à 80 Cts.

De **GRIETMANNEN** in *FRIESLAND*, 50 Cts.

Een ieder, die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan wijlen **J. G. BAKKER** en Vrouw, gewoond hebbende en overleden te *Groningen*, worden verzocht daarvan, binnen 14 dagen na heden, Opgave of Betaling te doen ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

GRONINGEN, 9 November 1849.

IN NAAM DES KONINGS!

Op VRIJDAG, den zestienden November 1800 negenenveertig, des voormiddags te half tien, zal, ten verzoeke van de Heeren **J. H. RICKELS** en **COMP.**, Kooplieden, wonende te *Papenborg*, hebbende tot Procureur Mr. L. B. LOHMAN, ter rolle van de ARRONDISSEMENTS REGTBANK te *Groningen*, openlijk verkocht en aan den meestbiedende of hoogstafmijnende toegewezen worden: een GEDEELTELIJK AFGEBOUWD **TJALKSCHIP**, gebrand met *DE LEEUW*, no. 77, gemeten op achtenveertig Tonnen, liggende aan den Turfsingel te *Groningen*, zoo en in dier voege als hetzelve ten verzoeke van de Heeren J. H. RICKELS & CO. voornoemd, ten laste van P. LUGTHART, Scheepsbouwmeester, wonende te *Groningen*, in beslag is genomen.

Gemeld onvolbouwd Tjalkschip wordt door de Executanten ingezet op de som van vijfentwintig Gulden.

L. B. LOHMAN,
Procureur.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

DIENSTREGELING voor de maand NOVEMBER 1849

Van *KAMPEN* op *AMSTERDAM*, ZONDAGS, DINGSDAGS en DONDERDAGS, 's middags te 12 uur.

Van *AMSTERDAM* op *KAMPEN*, MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS, 's morgens te 8 uur.

De **DILIGENCE** van *Groningen* op *Zwolle* en *Kampen*, in correspondentie met de **STOOMBOOT** van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt des MAANDAGS, WOENSDAGS en ZATURDAGS, des avonds te 11 uur, van het Logement *de Nieuwe Munster*, bij C. A. FRIGGE; — terwijl de Reizigers zoo vroegtijdig te *Amsterdam* aankomen, om met den laatsten spoortrein naar *Haarlem*, *Leiden*, *'s Gravenhage* en *Rotterdam* te kunnen vertrekken. — Voorts loopt deze Dienst direct door naar *Deventer*, *Arnhem* en *Nijmegen*, en komt te *Arnhem* aan vóór het vertrek van den DERDEN TREIN.

De ondergeteekende de **PLATEEL- en GLEIBAKKERIJ** van den Heer M. VAN DER PLAATS alhier aangekocht hebbende, beveelt zich aan tot het leveren van alle soorten Witte en Gekleurde STEENTJES en Geschilderd SCHOTELGOED.

HARLINGEN, 1 November 1849.

J. VAN HULST,
Steenfabrikant.

OP MAANDAG, DEN 12den NOVEMBER 1849,

des namiddags te 2 uur, zullen, ten Huize van den Kastelein T. KONING, buiten de Heerepoort, te *Groningen*, ten verzoeke van J. M. KAMPHUIS, publiek worden verkocht: eene partij **MELK-** en **KALFKOEIJEN**, ten overstaan van

Mr. C. DE RANITZ, *Nots.*

Maandag, den 12den November

e.k., des voormiddags te 10 uur en vervolgens, zal, voor en in het NIEUWE VERKOOPHUIS, in de Oosterstraat, worden verkocht: Een kompleet deftig MANS LIJFSTOEBEHOOREN, bestaande in JASSEN, ROKKEN, BROEKEN, VESTEN en verder LINNEN en WOLLEN ONDERKLEEDING, benevens een nagelaten **INBOEDEL** en verder **HUISMOBILIA**. Te bezien morgen, Zaturdag, des namiddags van 2—5 uur.

FIRMA **Steen & Comp.**

Dingsdag, den 13den Nov. 1849,

des voormiddags te 10 uur, zal, bij den Ebbingeboog, aan de Spilsluizen, bij uitmijning, voetstoots worden verkocht: Eene aanzienlijke partij **PLANTSOEN**, bestaande uit eenige honderden POPULIEREN, IJPEN STAMBOOMEN, VRUCHTBOOMEN, HEESTERS, ENZ.

FIRMA **Steen & Comp.**

In gevolge bekomen autorisatie, zal, op aanstaanden DONDERDAG, den 15den dezer, des voormiddags te 10 uur en vervolgens, voor het KLEEDINGMAGAZIJN van het 8ste Regement Infanterie, aan het Nieuwe Kerkhof, publiek, aan den meestbiedende, tegen kontant Geld, worden verkocht: **OUDE MILITAIRE KLEED- EQUIPEMENTSTUKKEN**, alsmede buiten dienst gesteld **WIT LEDERGOED** en **VOORWERPEN** van **SACHTLEGERS**.

GRONINGEN, 7 November 1849.

BOELDAG VAN KOEIJEN.

Op eerstkomenden MAANDAG, den 12den November 1849, des namiddags te één uur, gedenkt G. J. REITSMA, van *Tolbert*, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, op gewone Boeldags-Conditiën te verkoopen: 20 Stuks beste **VAAL-** en **VROEGMELKTE KOEJEN**, ten overstaan van den Notaris

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, zullen de volgende **BOELDAGEN** gehouden worden van VAALMELKTE, KALFKOEIJEN, KALF-, GELLE VAARSEN en KALVEREN; als: Op MAANDAG, den 12den November 1849, bij den *Eekwerder Klap*, onder *Wirdum*. DINGSDAG, den 13den, bij de Klap te *Garmerwolde*. DONDERDAG, den 15den, ten Huize van B. W. KOOL, te *Godlinze*; en WOENSDAG, den 21sten, ten Huize van TOMES BOS, te *Wolerum*, telkens te 2 uur.

VERKOOPING VAN KOEIJEN.

De Griffier **J. VEENHOVEN**, **Hz.**, zal, ten verzoeke van W. MAKKEN, op eerstkomenden WOENSDAG, den 14den November 1849, des namiddags te 2 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Sappemeer*, publiek verkoopen: Eene groote partij extra beste **VAARMELKTE-** en **KALFKOEIJEN**.

\. Mr. **S. C. H. PICCARDT**, Notaris te *Pekela*, zal, ten verzoeke van REMKE J. BRUGGERS, Eigenaar en Landgebruiker, wonende te *Blijham*, op VRIJDAG, den 23sten dezer, des avonds te 5 uur, te *O. Pekela*, in de na te noemen Behuizing, thans in huur in gebruik bij T. VAN DER ARK, publiek te koop presenteren:

Eene hecht-sterke, van vele gerijfelijkheden voorziene en tot velerhande Affaires geschikte **BEHUIZING**, **SCHUUR**, **ERF**, **TUIN**, **DRIFT** en aanhoorige **MOLENWERF**, met de daarop aanwezige overblijfselen van eenen in Augustus laatstleden afgebranden PEL- en ROGGEMOLEN; — alles staande en gelegen te *Oude Pekela*, Noordkant, Stadsgrond.

Voornd. Molen was in de Bataafsche Brandwaarborg-Maatschappij verzekerd voor een bedrag van *f* 6000,00 in herbouw, — terwijl het van den Brand overgeblevene is gewaardeerd op *f* 300,00; — mitsdien zal de Kooper worden gesteld in de plaats en regten des Verkoopers, ten opzigte dier Assurantie, en alzoo het door de genoemde Maatschappij uit te keeren bedrag der Assurantiegelden ten zijnen behoeve en pericul tot herbouw van den Molen in plaats des Verkoopers mogen beuren; — zijnde den Verkooper tot den wederopbouw van den Molen reeds het vereischte verlof van Regeringswege verleend.

Een gedeelte van den Koopschat kan, tegen 4 pCt., over het perceel blijven beleend, — terwijl de Conditiën van Verkoop 3 dagen bevorens ten Verkoophuize zullen ter lezing liggen.

Mr. S. C. H. PICCARDT, *Nots.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Een welbezeild **KOFSCHIP**, genoemd de *VRIENDSCHAP*, plus min. 60 Roggelasten, thans liggende in de Zuiderhaven te *Groningen*, met afzonderlijken INVENTARIS. Nader informatie te bekomen bij den Eigenaar

G. D. DOUWES,
te *Veendam.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Een overdekt **TJALKSCHIP** en TOEBEHOOREN, groot 66 Tonnen, liggende te *Sappemeer*. Te bevragen bij den Scheepsbouwer H. NIENHUIS aldaar.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **HUIS**, **ERF** en **TUIN**, groot 31 Roeden, 10 Ellen, staande te *Annerveensche Kanaal*, Gemeente *Anlo*, alwaar het **SCHEEPSTIMMEREN** sedert jaren met succes is gedreven, en zeer geschikt tot het uitoefenen van alle andere AFFAIRES. Te bevragen bij den Eigenaar G. R. BOK, O.z., te *Gasselter-Nieveen*, en den Notaris te *Sappemeer*,

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

N. G. JONGEBLOED,

aan de Groote Markt, berigt, dat hij ontvangen heeft de MODELLEN van **DAMES WINTERHOEDEN**, alsmede **BLOEMEN** en **LINTEN**; verder is hij ook ruim gesorteerd in alle soorten van **STROOHOEDEN**; rekommandeert zich hierin vriendelijk aan.

TE KOOP, te *Zuidlaren*,

liggende aan het water: p. m. 500 KUBIEKE ELLEN *beste* **VERBRIJZELDE KEIJEN**, à *vier gulden* de El. Te bevragen bij E. VAN BON, Koopman aldaar.

\. DAMES, die mogten wenschen in 20 LESSEN het **HOEDENMAKEN** te leeren, zullen hiertoe eene gunstige gelegenheid vinden bij eene fatsoenlijke JUFVROUW, die jaren lang te *Parijs* en elders als *Modiste* is werkzaam geweest. Adres per gesloten Biljetten, onder letter Z, aan het BUREAU van dit DAGBLAD.

KUNSTKRONIJK.

Maandwerk tot aanmoediging en verspreiding der Schoone Kunsten. 1849.

Te midden van de groote wereldgebeurtenissen der laatste maanden en in weerwil van haren nadeeligen invloed op vele belangen, vooral op die der kunst, mogt de **KUNSTKRONIJK**, ondersteund door een Negenjarig bestaan en door eene uitgebreide deelneming, hare loopbaan blijven vervolgen. Dit is echter voor den uitgever van een Tijdschrift, dat in zulk eene mate het algemeen vertrouwen bezit, niet genoeg. Zoodanig eene goedkeuring, zegevierend over de hevige schokken, die de maatschappijen op hare grondslagen doen wankelen en het eerst en diepst de zoogenaamde werken van weelde treffen, behoort hem een prikkel te zijn tot vooruitgang.

Het oogenblik schijnt geboren, dat Europa en ons Vaderland eene kalmer toekomst voorspelt. De staatkundige gezigteinder heldert langzamerhand op en de borst ademt ruimer in de koestering van de terugkeerende lichtstralen des vredes.

Onder dien weldadigen indruk gevoel ik mij opgewekt, om de **KUNSTKRONIJK** eene nieuwe impulsie te geven. Haren letterkundigen werkkring getrouw, is zij, na eene enkele exceptionele afwijking, in den tegenwoordigen Tienden Jaargang teruggekeerd op het terrein der Kunst, bij het Programma van 1845 afgebakend. Ik koester het vertrouwen, dat het haar voor dit belangrijk gedeelte niet aan medewerking zal ontbreken, terwijl ik aan Lithographie en Houtgravure mijne ernstige zorgen zal blijven toewijden, in de hoop eindelijk de deelneming tot zulk eene hoogte op te voeren, dat ook in deze rigting de **KUNSTKRONIJK** niets te wenschen overlate.

Den weg om tot deze deelneming op eene uitgebreidere schaal te geraken, acht ik voornamelijk gelegen in de Verloting van Schilderijen. Niet dat ik deze wil beschouwd hebben als hoofddoel eener uitgave, wier strekking is om kunstzin en goeden smaak te bevorderen. Maar, in verband daarmede, mag eene Verloting van Kunstwerken toegankelijk ook voor de zoodanigen, die geene Verzamelaars of Bezitters van Galerijen of Kabinetten zijn, als een zeer geoorloofd en zelfs loffelijk middel aangewend worden. Immers, wat is meer in staat om kunstzin op te wekken en goeden smaak aan te kweeken, dan de aanschouwing van de gewrochten der kunst zelve?

Tot nu toe heeft de Verloting zich bepaald tot een **Twintigtal Schilderijen.** Dit getal werd voor den ***Tienden Jaargang*** tot **DERTIG** opgevoerd, en wel zoodanig, dat de *Tien* overige Stukken als *buitengewone Prijzen* worden aangemerkt, en als zoodanig bestaan uit de kapitaalste Schilderijen, die zich zoo wel door grooteren omvang als door keurige bewerking aanbevelen.

De Haagsche Tentoonstelling voor 1849, zoo rijk aan schoone Penseelsgewrochten, heeft mij de gunstige gelegenheid aangeboden om mijn besluit tot uitbreiding dezer Verloting uit te voeren. Niet minder dan 20 Stukken werden daar door mij aangekocht, de overige zijn, naauwelijks voltooid, uit de werkplaatsen der Schilders, dadelijk in mijne Verzameling overgegaan.

Deze Verzameling, die bereids de goedkeuring der deskundigen heeft mogen wegdragen, en inderdaad zeldzaam, misschien wel eenig is in hare ondergeschikte betrekking tot eene Letterkundige Kunstonderneming, wordt ter opentlijke bezigtiging gesteld, in eenige der voornaamste Steden van ons Land, zoodat de hoogschatters der Kunst zich kunnen overtuigen, of ik niet gerust de **KUNSTKRONIJK** in hunne bescherming en ondersteuning mag aanbevelen, wanneer ik, voor eene Jaarlijksche bijdrage van *f* 10, bij 24 Afleveringen deels geïllustreerden Tekst, met 24 Steendrukplaten, nog daarenboven een **Lot** aanbiede in deze Verloting van **Dertig Schilderijen;** eene Verloting overigens ***zonder nieten.***

Afkeerig van ophef, onthoude ik mij van eene aanwijzing der zware opofferingen, die ik mij getroost, ten einde de **KUNSTKRONIJK** zoo mogelijk tot een hooger standpunt op te voeren, in overeenstemming met de vorderingen des tijds en den vooruitgang der kunst in verschillende rigtingen. Ik bepaal mij alleen tot den wensch, dat zij, die mijne poging weten te waarderen, mij hunnen krachtdadigen bijstand mogen verleenen, in het belang mijner uitgave, en tevens in het belang der kunst en vele harer beoefenaren.

Voor den Prijs van slechts *f* 10 erlangt men alzoo Jaarlijks:

A. ***Een Exemplaar van den Jaargang der KUNSTKRONIJK, bestaande uit:***

VIERENTWINTIG AFLEVERINGEN DRUKS, in groot kwarto, geïllustreerd met in den Tekst gevoegde Platen, versierde Hoofdletters en andere Ornamenten in Houtgravure.

VIERENTWINTIG LOSSE PLATEN, zijnde Lithographiën naar Schilderijen van Nederl. Meesters.

B. ***Een LOT in eene Loterij van Kunstwerken zonder nieten, welke Loterij voor 1849 is zamengesteld uit de navolgende Prijzen:***

DERTIG FRAAIJE SCHILDERIJEN, in Olieverf, waaronder kostbare en kapitale Stukken, meest aangekocht op de jongste *'s Gravenhaagsche* Tentoonstelling.

Eene uitnemend **FRAAIJE** en **KAPITALE KOPER GRAVURE**, omstreeks *Zes Nederl. Palmen hoog*, voorstellende: **DE GOEDE HERDER**, op zich zelf reeds de waarde van nagenoeg Tien Guldens bezittende.

De **Verloting** zal plaats hebben in de maand December 1849, ten overstaan van een' Notaris, na eene voorafgaande opentlijke **Tentoonstelling** der te Verlotene Voorwerpen.

Eene **Lijst** van den uitslag der **Verloting** zal bij de laatste Aflevering van den Jaargang gevoegd worden.

De **Inteekening** is voortdurend opengesteld bij alle soliede Boek- en Kunsthandelaren.

NAAMLIJST DER SCHILDERIJEN

OPGENOMEN IN DE VERLOTING DER KUNSTKRONIJK 1849.

In de meeste Steden van ons Land opentlijk ten toon gesteld en thans te bezigtigen in een der Lokalen van het **ODEON**, te ***Amsterdam.***

1. J. BONTENBAL, te *Zevenhuizen*. Een Landschap bij Wijig weder.
2. DE BRAEKELEER, JR., te *Antwerpen*. Een Militair Wachthuis.
3. R. BURNIER, te *'s Hage*. Een Landschap met Figuren.
4. DEZELFDE, „ „ Een kapitaal Dito.
5. J. A. EHNLE, te *Haarlem*. Een Jonge Voddenzoeker.
6. D. O. L. VAN FRANCKENBERG, te *Delft*. Een Huiselijk Tafereel.
7. DEZELFDE, te *Delft*. Een Krijgsman.
8. F. A. BREUHAUS DE GROOT, te *'s Hage*. Een in stroom bijliggend Fregat poogt de Equipaadje van een in zinkenden staat verkeerend Vaartuig te redden.
9. L. G. HARDENBERG, te *'s Hage*. Een Stadsgezigt.
10. J. HARTOGENSIS, Bz., „ „ Een Duingezigt in de nabijheid van *'s Hage*.
11. C. P. 'T HOEN, te *'s Hage*. Een Winter bij Stormweder.
12. E. VAN HORSIGH, te *Antwerpen*. Damspelers.
13. A. KNIP, te *Berlikum*. Een Landschap met eene kudde Schapen; de Schapen en Figuren geschilderd door Mej. HTTE KNIP.
14. J. C. VAN DER MEER MOHR, te *'s Hage*. De Kerk te *Delft*. Het gebed.
15. W. C. CHIMAER VAN OUDENDORP, te *Amsterdam*. Twee Weezen op het Graf hunner Moeder.
16. J. PAUWELS, te *Gent*. Het Morgengebed.
17. J. PELGROM. Een Wintergezigt.
18. A. VAN PELT, te *Ubbergen*. Een Huiselijk Tafereel.
19. H. E. RADEMAKER, te *Kleef*. Een Landschap met eene Ruïne.
20. DEZELFDE, te *Kleef*. Een Boschgezigt met een' Waterval.
21. DEZELFDE, „ „ Een kleiner Dito.
22. H. RINGELING, te *Leiden*. Eene Voorstelling uit de Zinne- en Minnebeelden van JACOB CATS. Kaarslicht.
23. H. SCHEERES, te *'s Hage*. Een bezoek in een Meubel-Magazijn in de XVIIIde Eeuw.
24. H. VAN SEBEN, te *'s Hage*. Een Binnenhuis.
25. PAUL TÉTAR VAN ELVEN, te *'s Hage*. De verwachting eens Geliefden.
26. MARIA VOS, te *Amsterdam*. Een Stil Leven.
27. CH. WEDDIGE, „ „ De Voorlezing uit den Bijbel.
28. J. P. VAN WISSELINGH, te *Utrecht*. Zes stuks Landschapjes, voorstellende Gezigtjes in *Gelderland*.
29. DEZELFDE, te *Utrecht*. Zes stuks Dito, Gezigtjes uit de provincie *Gelderland*.
30. DEZELFDE, te *Utrecht*. Een Duingezigt bij *'s Gravenhage*.

'S GRAVENHAGE, November 1849.

K. FUHRI.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

edaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschdppen.*

OCTOBER EN NOVEMBER 1849.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
28	767,18	768,14	770,87	12,5	12,8	12,5	0,95	0,92	0,92	W.	W.t.N.	N.t.W.	betrokken	betrokken	bewolkt
29	778,50	779,41	778,32	11,4	12,1	12,0	0,85	0,73	0,84	N.N.W.	N.O.t.N.	N.O.	helder	bewolkt	betrokken
30	773,30	769,31	769,31	11,0	15,4	11,8	0,68	0,68	0,80	Z.t.O.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	weinig bewolkt	helder	helder
31	760,27	756,01	753,66	9,4	10,0	9,6	0,81	0,69	0,84	Z.	Z.	Z.t.O.	helder	„	bewolkt
1	753,36	754,09	755,99	8,0	10,2	9,3	0,86	0,76	0,77	Z.Z.O.	„	„	„	„	helder
2	755,95	754,31	754,16	7,4	10,0	9,0	0,86	0,82	0,91	Z.	Z.Z.O.	Z.Z.O.	weinig bewolkt	„	„
3	752,07	750,18	748,62	7,9	12,0	10,0	0,92	0,85	0,91	Z.t.O.	O.N.O.	O.N.O.	bewolkt	bewolkt	betrokken

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.